

23445.
A · DE · HERZ



MĂRGELUȘ
COMEDIE · IN · 3 · ACTE

ATELIERELE ADEVERUL

Inv. A. 18.705

A. DE HERZ

564465

MĂRGELUȘ

COMEDIE IN 3 ACTE

Reprezentată întâia oară în seara
de 23 Noemvrie 1921 de Compania
dramatică „Bulandra” pe scena
teatrului Regina Maria din București



44566



BUCUREȘTI
ATELIERELE ZIARULUI „ADEVERUL”
STRADA SARINDAR NO. 11
1921

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București
Cota 43147

1956

RC99/09

B.C.U. Bucuresti



C44566

felitei mele

Alexandra-Maria de Herz



CONTEC 1953

PERSOANELE

- ANDREI ZOTA, ministrul agriculturii . d-l AL. MIHALESCU ✓
 RADU ZOTA, fiul lui d-l P. BULANDRA ✓
 SERGIU DOBRIN, cumnatul ministrului d-l TONY BULANDRA ✓
 GENERALUL URZESCU, senator . . . d-l CALBOREANU ✓
 DRAGNEA, magistrat d-l CONSTANTINESCU ✓
 MOȘ COSTACHE, factor poștal, d-l I. IONESCU ✓
 FECIORUL, în casa ministrului d-l N. CHRIS ✓
 STEFAN, servitorul lui Sergiu Dobrin . d-l POLIZU ✓
 UN DOMN, în audiență d-l G. ILIESCU ✓
- DOAMNA ZOTA, soția ministrului . . . d-na RENEE ANNIE ✓
 OLGA ZOTA, fiica lor d-ra MARIETTE RAREȘ ✓
 ZOE ANGELINY, o cochetă d-na MIMI BORUZESCU ✓
 GINA LEATEȘ, dactilografă la minister d-ra MICHAELA COSTESCU ✓
 VIORICA URZESCU, fiica generalului . d-ra LIANA CONSTANTINESCU ✓

— ilustrațiuni de Victor Ion Popa.
 — toate drepturile de reprezentare și de traducere sunt rezervate.
 — indicațiunile „dreapta” și „stânga” sunt făcute cu fața spre scenă.



ACTUL I

Un „bureau” — cameră de așteptare — acasă la Andrei Zota, ministrul agriculturii. În fund un salonaș cu fereastră, care dă în stradă și cu ușile din scenă, deschise. La stânga, intrarea generală; la dreapta, ușă, pe planul întâiu, care dă în cameră de lucru a ministrului și alta pe planul al doilea, care duce la sufragerie și în restul casei.

În stânga, un cămin cu două jețuri și o mescioară; în dreapta o masă de lucru cu telefon. În dreptul ușei de pe planul întâiu o mașină de scris cu mescioara și scaunul ei.

La ridicarea cortinei Olga Zota, fiica ministrului, cu Dragnea, logodnicul ei și Viorica Urzescu o prietenă a lor, se joacă cu telefonul, chemând lumea la aparat.

E după dejun. Sfârșitul lui Aprilie.

SCENA I

OLGA — VIORICA — DRAGNEA

OLGA

Nu, nu! Acum e rândul meu!

DRAGNEA

(cî receptorul în mîină)

Nu se poate, că-ți recunoaște vocea.

VIORICA

Lasă-mă pe mine.

DRAGNEA

E mai prudent, să vorbesc eu. *(în aparat)*. Allo! „Bonjour madame, vous allez bien?” — Cum? . . . Cineva care vă iubește! . . . obraznic? Pentru ce? Pentru că vă iubesc? *(celorlalte)*. A închis. S'a supărat.

VIORICA

Jaf în ciuperci.

OLGA

(luînd cartea de abonați)

Dă-mi să caut. Până atunci, cere consiliul de miniștri

DRAGNEA

Pentru ce?

OLGA

Să întreb de tata și să vedem dacă e acolo.

VIORICA

Nu, nu. Dă-mi pensionul s'o chem pe Frailein și să-i spun, c'o așteaptă unul la rendez-vous.

OLGA *(veselă)*

Da, da. Allo 35/80 Stai să vezi. Cine e acolo? . . . Bine. Doresc să vorbesc cu Frailein Benedicta.

VIORICA

Spune-i, că ești căpitan de cavalerie.

OLGA

(în aparat, îngroșându-și vocea)

Frailein Benedicta ? Te-am văzut adineauri pe stradă.
Vino la (lui Dragnea). Unde?

DRAGNEA

La Iordache.

OLGA

La Iordache, să te pup de o mie de ori. (Inchide aparatul și râd toți).

VIORICA

(după o pauză, întristându-se)

Ce fericiți sunteți voi doi ! Logodiți !

OLGA

Logodește-te și tu, ca să fii fericită.

VIORICA

Tata nu e ministru, ca să găsec așa de repede, să mă mărit, ca tine.

DRAGNEA

Crezi, că eu o iau pe Olga, pentru că e fată-său ministru ?

OLGA

Tu ai vrea, să fie tatăl tău ministru ?

VIORICA

Cuim să nu ! Automobil, sergent la poartă, la ro Mai vede bine și nu-l calcă nimeni pe picioare. Superb.

OLGA

Bine, dar și tatăl tău e senator.

VIORICA

Ce folos, că e senator și nici la teatru nu intră gratis.

OLGA

Adevărat, că nimic n'avem, după urma senatorilor.

VIORICA

O singură dată, i-am găsit în buzunar o bilă neagră. Azi, că e din distracție, că în loc s'o bage la Senat, în urnă, a băgat-o la el în buzunar.

OLGA

Și ce-ai făcut cu ea?

VIORICA

Am spus, să-mi mai aducă una și să-mi fac doui nasturi la jachetă. Și mi-a adus.

DRAGNEA

Cine știe ce lege o fi căzut din pricina jachetei d-tăle.

VIORICA

Așa e. O și știi care.

OLGA

Care?

VIORICA

Stai să-mi aduc aminte. A, da Legea de inamovilitate.

OLGA
(corectând-o)

..... de imanolivibitate.

DRAGNEA

..... de ilivonibilitate!... Na!.... că m'am încurcat și eu! (*râsete. Sună telefonul*).

OLGA
(ia receptorul)

Da!..... Casa d-lui ministru al agriculturii!.... Nu e acasă, e la Consiliu de miniștri..... dar îmi puteți spune mie, eu sunt șeful său de cabinet..... Cum?.... Da!..... Da!... Da!... Domnule, petiția dv. a fost primită..... (*se strâmbă la ceilalți, ca să arate că glumește*). E înregistrată! Numărul?.... 888888. Foarte mulți opți.....

DRAGNEA

Spune-i, că e cu noroc, are abataj.

OLGA
(in aparat)

Aveți abataj, așa că puteți fi sigur de aprobare. Domnul ministru se ocupă personal de chestiunea dvs.

VIORICA

Ce chestiune?

OLGA

De unde vrei să știi. (*in aparat*). Treceți pe aici! Da, acasă, mai târziu pe la 5, 5 și jumătate. Bine. Bună ziua.

VIORICA

Și dacă vine?

OLGA

O să-l dea afară (*râd câte-și trei*).

SCENA II

ACEIAȘI. — UN FECIOR. — APOI GINA LEATES

FECIORUL

(intrând din stânga)

Un plic pentru conașul.

OLGA

Dă-l încoa! *(se pregătește, să-l deschidă tocmai când intră Gina)*.

FECIORUL

E. personal și confidențial. *(ese)*.

OLGA

(deschizându-l)

Cu cât e mai confidențial cu atât îl deschid mai repede. M'am păcălit. E cifrat.

GINA

(scoțându-și pălăria și jacheta)

Bună ziua domnișoară. Bună ziua domnișoară. Bună ziua domnule.

CĂTE TREI

Bună ziua domnișoară.

GINA

Nu știu, domnul ministru, s'o fi culcat?

OLGA

Tata nici nu s'a întors încă dela consiliul de miniștri. Am dejunat singuri, fără el.

GINA

Așa de lung consiliu?

OLGA

Se discută o chestiune foarte mare și foarte importantă.

GINA

Cred!

OLGA

Nu știu, dar îmi închipui! Ori de câte ori vine, tata, târziu acasă, se discută o chestiune foarte importantă și foarte mare. Uite așa o minte pe mama, de un an de când e ministru.

GINA

Vai, se poate domnișoară!

OLGA

Uite, vrei să vezi? De câte ori spune, că e consiliu, eu întreb la președenție și regulat găsesc acolo pe odăiașul care mătură. Vrei să vezi? (*ia aparatul, în vreme ce Gina scoate capacul dela mașină, și se pregătește de lucru*). Dă-mi te rog consiliul de miniștri. (*face semn celorlalți să tacă*). Consiliul de Miniștri? Ce faci moș Ioane? Haide, haide, nu te mai face! Ai măturat bine prin toate colțurile și pe sub covor? Sunt obraznică? Bine, să știi, că nu-ți mai dau nici țigări și nici nu te mai (*de odată încremenește și rămâne cu ochii cășcați*). Hii! Copii Primul ministru la aparat. (*Il închide*). Am pățit-o.

GINA

Vezi, domnișoară, ți-am mai spus, să nu te joci cu telefonul.

OLGA

Bietul tata! Azi adevărat, c'a fost consiliu!

DRAGNEA

Ce mutră trebuie să fi făcut șeful ?

OLGA

Și trebuia, să-mi închipui, că azi e consiliu adevărat, de vreme ce nu s'a întors nici Radu. Frate-meu de când e șeful de cabinet al tatei, toată vremea e pe drumuri.

VIORICA

Ce înseamnă un șef de cabinet ?

OLGA

Cineva care e ceva și nu e nimic.

VIORICA

Ce frumos ! (*sună telefonul*)

OLGA

Lasă-l, să sune, să nu mai fac o pozna. (*Aparatul sună mereu*).

DRAGNEA

O fi ceva important. (*scoate o țigară*).

OLGA

Nu e nimeni acasă.

VIORICA

Dă-mi și mie o țigară. (*Dragnea i-o dă*).

OLGA

Te vede tată-tău și o să te certe.

(*Intră doamna Zota, urmată de generalul Urzescu*)

SCENA III

ACEIAȘI. — D-NA ZOTA. — GENERALUL.

D-na ZOTA

Bine copii, n'auziți, că sună? De ce nu vă mișcați nici unul? (*Gina a început să țacăne la mașină*).

OLGA
(*Viorichii*).

Ascunde țigara.

VIORICA

De ce? (*generalului*). Tată, dă-mi să aprind dela tine.

GENERALUL
(*dându-i*).

Bucuros.

D-na ZOTA
(*la telefon*).

Allo Cine? N'aud bine! Cum? Ah domnișoară isprăvește cu mașina. (*Gina încetează*). Radule, tu ești? Aici mama. De ce-ai întârziat atât? Bine. Noi am mâncat. E și generalul la noi cu Viorica. S'a isprăvit? Bine. Vă pregătesc ceva. (*închide aparatul*). Uite, vine tata cu Radu. Du-te de le pregătește ceva. (*Sună la clopoțel*).

OLGA

Aidem copii. Veniți și voi, de-mi ajutați. (*Intră feciorul*)

D-na ZOTA

Pregătește masa!

FECIORUL

Vine conașu?

D-na ZOTA

Ți-am mai spus, să nu mai zici „conașul”.

FECIORUL

Domnul ministru.

D-na ZOTA

Bine. Du-te!

(Ese Dragnea cu Olga, Viorica și feciorul).

Servitorii ăștia sunt nesuferiți. Il am de câteva zile și tot nu s'a obișnuit cu noi. I-am spus că Andrei, nu e „co-nașul”, — e „domnul ministru”. *(Gina își reia lucrul).*

GENERALUL

Mie îmi spui? Aveam o ordonanță, când eram colonel, și tot „d-le colonel” îmi spunea și când m'am făcut general. *(Se așează amândoi în dreptul căminului).*

D-na ZOTA

Ca să-l obișnuesc, ori de câte ori vorbesc de bărbatul meu cu el, îi spui: „A venit domnul ministru? A eșit domnul ministru? Adu papucii de bae ai domnului ministru”.

GENERALUL

Până s'o învăța. Ordonanța mea

D-na ZOTA

Și ca să nu mai pierdem vremea, Generale, uite ce vream să spun. D-ta ai o fată, pe Viorica, eu am un băiat, pe Radu! Ce-ai zice dacă ne-am încuscri?

(Gina făcăne așa de tare, că nu se mai înțelege nimic)

Domnișoară, vrei d-ta să treci cu mașina dincolo în cabinetul domnului ministru?

GINA

Da, doamnă.

D-na ZOTA

Nu ne mai înțelegem de loc. *(Gina ia mașina și trece din-*

colo). Foarte bună, fata asta. Mă gândesc, să-i găsec și ei pe cineva. A avut o nenorocire. Un monstru care a ademenit-o și a lăsat-o cu un copil.

GENERALUL

Un copil! Ce n'aș da, să am un copil dela Viorica.

D-na ZOTA

Și eu dela Radu. Un copil care să-i semene, să-l îngrijesc eu, să-l cresc eu.

GENERALUL

Și care să fie nepotul nostru.

D-na ZOTA

Vrei?

GENERALUL

Mai încapă vorbă? Să-i întrebăm și pe ei, deși cred, că n'o să aibe nici un motiv, să nu vrea.

D-na ZOTA

De Radu al meu sunt sigură. Radu nu ese din cuvântul meu.

GENERALUL

Ești fericită. Viorica ese mereu din al meu și tare mi-e frică, dacă n'o mărit la vreme, să nu calce alături.

D-na ZOTA

Când vei mărita-o se schimbă. Scapi și d-ta de o grijă. Băiatul e un sprijin, dar fata e o povară.

GENERALUL

De-aia le și mărităm pe fete, iute, ca povara noastră s'o trecem altora.

D-na ZOTA

Facem nunta cât mai curând. Țiu mult, să-mi căsătoresc copiii, cât suntem la guvern, și pentru că nu știu cât om sta, decând cu opoziția unită

GENERALUL

. votul universal

D-na ZOTA

Trotușan e ireductibil. Bălășescu îi dă tot concursul și șeful nici nu se sinchisește. Eu le-am spus: „Căutați, să faceți concesie opoziției pe chestia petrolului și mai rămâneți câțiva ani la putere“. Nu m'au ascultat și uite acuma!... De altfel d-ta ca senator trebuie să fii în curent.

GENERALUL

Nu sunt de loc. Caut să aflu, dar nu-mi spune nimeni nimic. Eu sunt soldat disciplinat al partidului. Mi-o spune șeful: „Generale, ne retragem“, — mă retrag. „Mergem înainte“, — merg!

D-na ZOTA

Dacă ar fi toți, ca d-ta! Uite, mă apucă groaza când mă gândesc, să intre Andrei pe ușă, și să-mi spună „Didino am demisionat“. Am de gând pe Andrei să nici nu-l mai las să facă politică. Două zeci de ani de viață publică, ne e deajuns.

GENERALUL

Înțeleg. Vreți să treceți în viața privată.

D-na ZOTA

La început îți vine greu, dar pe urmă te obișnuiești. Va să zică ne-am înțeles. (*se ridică*).

GENERALUL

Cu copiii? Hotărât! (*se ridică*).

D-na ZOTA

Hai să trecem dincolo, ca să vie dactilografa înapoi. Nu-i place lui Andrei, s'o știe, că lucrează la el în birou.

GENERALUL

Să fi trecut noi dincolo!

D-na ZOTA

Nu vream, să audă copii ce vorbim.

GENERALUL

Face un sgomot agasant.

D-na ZOTA (*din ușa*)

Imi omoară nervii. (*Deschizând ușa*). Domnișoară dacă vrei, vino înapoi.

GINA (*de alături*)

Da, doamnă. (*Și vine iară cu mașina*).

D-na ZOTA (*Generalului*)

Să mergem. (*Ies amândoi*).

SCENA IV

GINA LA MAȘINA. — FECIORUL. — SERGIU DOBRIN.

(*La început Gina scrie câteva secunde, apoi intră feciorul urmat de Sergiu Dobrin, în costum de voiaj. E un om de vreo 40 ani; bine, atabil și curtenitor, puțin cărunț*).

FECIORUL

Conașul... ăsta... domnul Ministru, nu s'a întors încă. Nu e de cât conia.

SERGIU

Bine. Spune-i conitei, că a venit d-l Dobrin. Eu sunt

A. de Herz. — Mărgeluș.

2

fratele dumneaei. *(se apropie de Gina și după ce o vece în față, se dă înapoi)*. Pardon. Credeam, că e nepoată-mea Olga.

GINA

Nu domnule, eu sunt dactilografa dela Minister, detașată, să lucrez acasă la domnul Ministru.



SERGIU

Are mult de lucru domnul Ministru?

GINA

Câte odată mai mult, câte odată mai puțin. Depinde de lucrările Camerei.

SERGIU

Și asta ce e?

GINA

Discursul pe care l-a rostit în ședința de Vineri.

SERGIU

Discursuri? Ține și discursuri? Cine i le face?

GINA

Vai de mine! Domnul Ministru și le face singur.

SERGIU

Numai vorbi prăpăstii, domnișoară. Sunt de douăzeci de ani cumnatul d-lui Ministru, și știu că nu e în stare, să citească o carte. Altfel văd, că are o mulțime. (*Merge spre fund și la un volum din bibliotecă*). Ce folos! Paginile sunt nețâiate, ca la toate cărțile pe care le-a citit.

SCENA V

SERGIU. — GINA. — D-NA ZOTA.

D-na ZOTA (*intrând*)

Sergiu!

SERGIU

Ce faci Didino?

D-na ZOTA

Bine, se poate? După atâta vreme. Nici nu știam, că te-ai întors.

SERGIU

Sunt de o lună în țară. M'am dus la mine, la moșie și-am rămas acolo. Am găsit-o, ca vai de lume.

D-na ZOTA

Nu puteai trimite două rânduri, ca să știm, că ai sosit!

SERGIU

Am uitat.

D-na ZOTA

Probabil, că știi! Andrei e ministru agriculturii.

SERGIU

Și tu?

D-na ZOTA

O! Eu am atâtea pe cap! N'ai idee cât de obositor e, să fii nevestă de Ministru. Recepții, dineuri, societăți în care trebuie să intri! Nu mai știu unde mi-e capul.

SERGIU

Cred.

D-na ZOTA

Am renunțat la toate, ca să mă ocup numai de una. Sunt președinta societății orfanilor de război: „Picătura de Lapte”.

SERGIU

Aia e societate? Credeam că e lăptărie.

D-na ZOTA

Nu. E o societate de binefacere. Avem foarte mult de lucru. Sunt 280 de copii și ne dăm toate silințele cu baluri, petreceri, cotizații, loterii, să le venim în ajutor și să le îndulcim traiul. Tu ce-ai mai făcut? *(se așează cu el în dreptul biroului)*.

SERGIU

Copii de loc. După ce m'am plimbat opt luni prin străinătate, m'am întors. Multă dezorganizare. Nu știu ce vrea să iacă guvernul, dar e nevoie de multă muncă, să ne repunem pe picioare. De-aia am și venit. Deși n'am nici o nevoie, totuși așa... pentru binele județului, la care țiu atât de mult, vreau să-l rog pe Andrei, să vorbească cu cine trebuie, și să mi se dea prefectura de Mușcel, care e vacantă.

D-na ZOTA

Fără indoială, că o vei avea.

SERGIU

Cum de ești atât de sigură?

D-na ZOTA

Pentru că Andrei are foarte multă trecere.

SERGIU

Are trecere? Slab guvern.

D-na ZOTA

Ba, suntem foarte tari. Pe zi ce merge ne întărim.

SERGIU

Ca toate guvernele înainte să cadă. Da'unde-i Andrei?

D-na ZOTA

La Consiliu de Miniștri.

SERGIU

Ce face acolo?

D-na ZOTA

Păi... nu e ministru?

SERGIU

Și au nevoie de consiliile lui? Imi mențiu părerea asupra Guvernului. Copiii ce fac?

D-na ZOTA

Bine. Pe Olga am logodit-o acum o săptămână și pe Radu am de gând, să-l logodesc săptămâna asta. (*Gina făcâne din nou la mașină*). Vreau să-mi văd copiii căpătuiți cât suntem la putere. (*iar nu se mai înțelege ce vorbesc*). Domnișoară, te rog iar, să treci dincolo, că e imposibil să ne înțelegem.

GINA

Da, doamnă, (*ia mașina și trece dincolo*).

SCENA VI

SERGIU. — D-NA ZOTA.

SERGIU

Cine e fata asta?

D-na ZOTA

E dactilografă la Minister și pentru că Andrei are foarte mult de lucru acasă, a luat-o aci, ca să lucreze numai pentru el.

SERGIU

Fare să fie o fată cum se cade.

D-na ZOTA

N'a avut noroc. A zăpăcit-o un mizerabil, care i-a spus, că o ia de nevestă și pe urmă a lăsat-o cu un copil.

SERGIU

An: priceput. Copilul e acționar la „Picătura de Lapte”.

D-na ZOTA

Da. Pe ea am făcut-o secretara societății. Cu ce are dela Minister, cu ce-i mai dăm, cu diurna pentru orele suplimentare, și leafă dela societate, poate să trăiască. Ce vrei? Țiu foarte mult la dânsa. Radu mi-a recomandat-o; mi se pare chiar, că mizerabilul care a înșelat-o e unul din prietenii lui.

SERGIU

Frumoși prieteni.

D-na ZOTA

Pe Radu îl știi; știi ce inimă are. Ce gălesc prin casă îi dau ei; rochiile dela Olga, bluze d'ale mele! Am găsit în pod

un cufăr cu o mulțime de scutice, de cârpe, de scufițe d'ale copiilor când erau mici. . . .

SERGIU

■ Va să zică, Radu. . . ?

D-na ZOTA

Radu e șeful de cabinet a lui tat'său. Pe Olga o mărit cu un băiat foarte de treabă și pe Radu vreau să-l însor cu fata Generalului Urzescu, senator de Dorohoi. Oameni foarte cum se cade. O să-i vezi pe toți, pentru că tocmai i-am avut la dejun. Tu ce faci? Rămâi să stai la noi?

SERGIU

Cu atâtea căsătorii, gineri, mirese, fete sărace, copii orfani, picături de lapte, poate că nu mai e loc și pentru mine.

■ D-na ZOTA (*sună*)

Se poate! Cum o să te las să te duci la hotel! Pui să-ți pregătească odaia de musafiri. (*Intră feciorul*). Spune Terzei, să pregătească sus, camera de mosafiri pentru D-l Prefect.

FECIORUL

Prea bine (*ese*)

SERGIU

Parcă era jos, camera de mosafiri.

D-na ZOTA

Jos am făcut camera de muzică.

SERGIU

A, faceți și muzică?

D-na ZOTA

Da. Cameră de muzică, pentru muzică de cameră. (*Sergiu râde*). Copiii o să se bucure grozav. Nu te-au mai văzut de aproape un an. Înainte de a te duce sus la tine, lasă-mă să-i chem. N'am răbdare, așteaptă.

SERGIU

Bine.

D-na ZOTA

(*merge la ușa, pl. al doilea, o deschide și strigă*).

Olga, a venit unchiu! Poftim încoa cu toții. A venit frate-meu. (*gălăgie multă și intră cei de-alături: Olga, care-i sare de gât, apoi Dragnea, Viorica, și Generalul*).

SERGIU (*Olghei*).

Aha! Bravo, dar mare te-ai mai făcut!

SCENA VII

SERGIU. — VIORICA. — OLGA. — DRAGNEA. — D-NA ZOTA. — GENERALUL

OLGA

Găsești?

SERGIU

Să te fi întâlnit pe stradă, nici că te recunoșteam.

OLGA

! Te-ai fi ales de mine. Uite, să-ți prezint pe logodnicul meu Aurel Dragnea.

SERGIU (*iși dau mâna*).

Sunt încântat.

D-na ZOTA

Domnișoara Viorica Urzescu, prietena Olghi.

SERGIU

Imi pare bine domnișoară.

D-na ZOTA

Domnul General Urzescu, senator. Fratele meu Sergiu Dobrin.

GENERALUL

Imi pare bine. General Urzescu, mare proprietar...

SERGIU

Nu mai puțin. Sergiu Dobrin... mic chiriaș.

GENERALUL

Ha... ha! Bravo (*se aude goarna automobilului*).

OLGA

Automobilul!

D-na ZOTA

Uite și pe Ministru.

FECIORUL (*intră*)

Vine con...

D-na ZOTA

Cum?

FECIORUL

(*după ce a înghițit de două ori în sec*).

Domnul Ministru.

D-na ZOTA

Bine. Ce mai aștepti ? Du-te de deschide ! (*Feciorul ese*).

GENERALUL

Hai să-i ieșmi înainte și să strigăm: „Ura”!

OLGA și VIORICA:

Haide!

(*merg toți spre ușa din stânga. Când se deschide ușa, toți strigă Ura ! și nu intră de cât feciorul*).

FECIORUL

Vine pe din dos. (*Intr'adevăr Andrei intră prin dreapta urmat de Radu, care îi duce geanta și-o pune pe biuroș*).

SCENA VIII

ACEIAȘI. ANDREI. —¹/₂ RADU

ANDREI

Ce-ați înnebunit?

OLGA

Te-așteptam pe-aicea.

ANDREI

Mi-a venit mai de-adreptul pe dincolo. Bună ziua. (*Dă mâna cu toți*).

D-na ZOTA (*arătând pe Sergiu*).

Uite cine a venit!

ANDREI

Sergiule ! Tu ? Se poate ! Credeam c'ai murit. (*se sărută*).

RADU

Unchiule. (*se sărută*).

SERGIU

Uite cum s'a schimbat ăsta!

ANDREI

Ai merita, să nici nu-ți dea mâna. Auzi dumneata, un unchiu, fratele mamei, care de un an de zile nu dă semne de viață. Știi, că sunt Ministru?

SERGIU

Cum să nu. Ți-am și telegrafiat și drept răspuns am primit o carte de vizită cu un p. m.

ANDREI

„pentru mulțumiri”.

SERGIU

Bine. . . mi-am închipuit eu, că nu e altceva. . . dar m'așteptam la mai mult.

ANDREI

Se vede, că s'a amestecat în grămadă. Am primit atâtea felicitări în cât, când am răspuns, am răspuns la toți odată. Dar nu face nimic, lasă că se repară.

SERGIU

Tocmai pentru reparație am venit.

D-na ZOTA

Sergiu a aflat, că e vacantă prefectura de Muscel și a venit, ca să-l numiți pe el!

ANDREI

La Muscel? S'a nimerit foarte bine. Tocmai acum ne-am întrebat în consiliu, pe cine să numim. Din pricina certurilor de pe-acolo, ne-am hotărât să numim un străin de locali-

tate, și a rămas să recomandăm pe cineva. Bravo! S'a făcut.

D-na ZOTA

Ți-am spus eu? S'a făcut!

ANDREI

Altceva? Cum ai dus-o?

SERGIU

Bine. Tu?

ANDREI

Obosit.

GENERALUL

Ministerul ăsta i-a mâncat zece ani din viață.

OLGA

Unchiule nu ți se pare că a mai întinerit?

ANDREI

Din pricina războiului, n'am mai putut să fac nici cură.

D-na ZOTA (*Generalului*)

In fiecare an mergeam la Marienbad.

ANDREI

Pentru nevastă-mea!

GENERALUL

Și ți-a făcut bine?

D-na ZOTA

In fiecare vară scădeam, câte două, trei, kilograme. Acum, de când cu războiul, nu ne-am mai putut duce.

SERGIU

Mai bine, In fiecare an, câte două, trei kilograme, de te mai duceai dispăreai cu totul.

GENERALUL

Ha... ha! Bravo!

SERGIU

Dar... d-ta... domnule General?

GENERALUL

Eu la Constanța. De când am cumpărat niște acțiuni la Navigație, stau pe malul mării și când crește apa, îmi crește și inima, par'că se ridică acțiunile.

SERGIU (*imitându-l*)

Ha... ha! Bravo!

GENERALUL

Ha... ha! Bravo!

ANDREI

Eu... ce să-ți spun... nici n'am vrut să intru în Minister..

SERGIU

Lasă, că vă știu, de intrat nu vreți să intrați, dar așteptați pe la ușă, ca să vă cheme.

GENERALUL

Ha... ha!

ANDREI (*care n'a priceput*)

Bine, Sergiule, la agricultură? Neam de neamul meu n'a fost agricultor.

SERGIU

Și nici pe la țară n'ai fost.

ANDREI

Dar... vorba aia... Pavelache e la Instrucția Publică și nici nu știe să inscălească. Didina a ținut cu orice preț și când a întrebat șeful în pripa întocmirii listei, ca s'o ducă la Palat, pe cine pune la agricultură, am spus așa, fără să mă gândesc: „Pune-mă pe mine” Bravo! Și m'am pomenit ministru.

SERGIU

Foarte bine.

ANDREI

Vii de pe drum? Ți-o fi foame. Hai, că n'am mâncat nimic nici eu și mi-e o foame de lup. Generalule, un pahar cu vin, copiii o prăjitură. Haidem.

(Merge spre dreapta și când deschide ușa vede pe dactilografă scriind).

A, nu! Am spus de atâtea ori, că nu vreau, să lucrezi în biuroul meu.

D-na ZOTA

Eu am trecut-o dincolo, că făcea prea mult sgomot.

ANDREI

Bine. Dar acumă fi bună de treci dincoace. *(Radu se repede să aducă mașina. Gina apare cu hârtiile).*

Ia să vedem cât ai scris?

GINA

Puțin.

ANDREI

Vai de mine, domnișoară, numai atât!

GINA

Să vă spun, domnule Ministru, mai mult m'am plimbat de colo până colo, așa că n'am putut...

ANDREI

Și câte greșeli ! Ia uite colo : „tăgăduii” în loc de „făgăduii” „compot” în loc de „complot” ; „club” în loc de „plug”... cred că de data asta opoziția e „sărutată” în loc de „săturată”... ce e asta, domnișoară?... e „piatra” în primejdie în loc de „patria” în primejdie... noi guvernul ne ferim să facem prea multă „varză” în loc de „zarvă”, căci mai totdeauna partidele noastre politice au avut o „javră” în loc de „vrajiă”...

RADU

(plictisit de râsul celorlalți, ia din mâna lui Andrei hârtia).
Bine, lasă. Am să dictez eu, ca să meargă mai repede și mai corect.

ANDREI

Foarte bine. Uite până mâncăm noi, tu dictezi, ca să sfârșim până diseară. *(Ceilalți încep să iasă din scenă).*

D-na ZOTA

Cum să dicteze, dacă n'a mâncat ?

RADU

Am mâncat.

D-na ZOTA

Când ?

RADU

În timpul consiliului. În vreme ce dumnealor discutau, eu m'am repezit la Capșa și-am mâncat.

ANDREI

Haidem ! *(es toți, tăcând, pentru că Radu a început să dicteze).*

RADU dictând)

...e... pentru... prima oară... de când se întâmplă în țara noastră... virgulă... ca opoziția...

SCENA IX

RADU. — GINA. — FECIORUL. — D-NA ZOE ANGELINY

FECIORUL

D-na Angeliny, vrea să vorbească cu domnul... conaşul... ministru!

RADU

Să poţtească! *(lasă hârtia din mână şi merge în întâmpinarea ei)*.

ZOE

Mi se pare, că vă deranjez.

RADU

De fel. Dictam domnişoarei o lucrare a tatii de foarte mică importanţă. S-o anunţ pe mama.

ZOE

Nu! N'aşi vrea s'o deranjez. Mi s'a spus că sunteţi încă la masă.

RADU

Da. Ne-am întors foarte târziu dela consiliu. E aproape trei.

ZOE

Vream să vorbesc cu Ministrul.

RADU

Il chem numai decăt.

ZOE

Nu. Te rog. Lasă că aştept.

RADU

O să se supere grozav, dacă o şti, că eşti aci şi nu l-am vestit. Un moment. *(ese prin dreapta)*.

ZOE (*Ginei*)

Ce-ți face băețelul, domnișoară?

GINA

Mulțumesc, doamnă, e bine. Zilele trecute era cam răcit, dar acum a s'a făcut bine. E foarte voinic.

ZOE

Trebue să-l păzești. Acum, că se imprimăvărează răcim, noi, oameni mari, da'mi-te copiii, cari se desvelesc noaptea până nu prindem de veste. Cât are acum?

GINA

Merge pe opt luni.

ZOE

Să-ți trăească!

GINA

Mulțumesc. (*Intră Andrei cu Radu*).

SCENA X

GINA—ZOE ANGELINY — ANDREI (CU ȘERVETUL LA GAT)—
RADU

ANDREI

Sărut mâna coniță! Iartă-mă, că te-am făcut s'aștepți.

ZOE

Iartă-mă pe mine, dar am spus să nu te deranjeze. Termină cu masa.

ANDREI

Am și terminat. (*Inghite ce are în gură*). O îmbucătură și

gata. Când te gândești, că sunt oameni, care invidiază pe bieții miniștri. N'avem vreme nici să mâncăm.

ZOE

De data asta eu sunt de vină. I-am spus dumnealui, că nu face nimic, dacă te aștept.

ANDREI (*Ginei*)

Domnișoară, un pahar cu vin și o prăjitură.

GINA

Lăsați, domnule Ministru...

RADU

Noi lucrăm dincolo.

GINA

Dincolo nu ne dă voe domnul Ministru.

ANDREI

Pentru o singură dată vă dau voe.

RADU

Haide. (*Ia mașina și-o duce dincolo. Ese cu Gina*).

SCENA XI

ZOE — ANDREI

ANDREI

Uf! Când te gândești, că sunt oameni cari spun: „Ce fericit, trebuie să fie un ministru“.

ZOE (*zâmbind*)

Și nu e? (*Se așează pe jețul dela cămin*).

ANDREI (*se apropie de ea*)

Când vii tu la el, firește, că e fericit.

ZOE

Astâmpără-te. Nevastă-ta știe, că sunt aci și poate intra dintr'un moment într'altul.

ANDREI

Inchipuiește-ți, că mi-a mai căzut și cumnatu-meu pe cap. Fratele Didinei.

ZOE

Dobrin? Parcă nici nu vă vedeți. Manifesta totdeauna față de tine un dispreț de care mi te plăngeai adesea.

ANDREI

De când sunt ministru, toată lumea și-a schimbat disprețul în lingușire. Urâta întorsătură pentru cei cari mă desconsiderau. Cine s'ar fi așteptat să fiu vre-odată ministru? Mărturisesc, că nici chiar eu.

ZOE

Familia și mai puțin.

ANDREI

Ah! Familia! Intr'o vreme, până nu m'am însurat, nici n'aveam familie. Nimeni nu mă lua în seamă. Când eram student, pentru că aveam 200 lei pe lună, nu știu cum mi-a răsărit, o mătușe care m'a găzduit la ea, ca să-mi mânance leafa. Mai târziu, când fusei prefect de Ialomița, am făcut cunoștința cu doi oameni care ziceau, că-mi sunt veri și mă rugau să-i prezint șefului pentru o avansare. Când m'am ales în Cameră mă pomenii cu un străin, fiul unui văr de-al doilea

cu tata, care îmi ceru să-l sprijin la indigenat și e de prisos să-ți mai adaog cât de numeroasă 'mi-e familia astăzi de când sunt ministru. Răsar din pământ ca ciupercile. Prea sunt mulți.

ZOE

Ai dreptate.

ANDREI

Un om are totdeauna prea multe rude... când ajunge ministru.

ZOE

Și Dobrin ce vrea?

ANDREI

Știu eu! Să-l numim prefect.

ZOE

Tocmai d'aiă venisem și eu. Prefectura de Muscel e vacantă și mă rugase Alexandrina Mavrea, pentru fratele său Vâlcu. Bine înțeles, ea nu știe nimic de noi, dar știindu-mă prietenă cu nevastă-ta, și știindu-mă mereu prin casă, a venit azi de dimineață, să-mi vorbească.

ANDREI (*plictisit*)

La Muscel?!

ZOE

Sunt sigură, că ai să-ți dai toată osteneala, să-mi faci această plăcere. Vreau să fac asta Alexandrinei. E o femeie rea, critică pe toată lumea și vreau să-i închid gura.

ANDREI

Nu depinde de mine.

ZOE

Știu, că nu depinde de tine, dar ai destulă trecere ca să-l poți numi.

ANDREI

Ce nu fac eu pentru tine!? Ți-aduci aminte în seara aceea, când a fost să intru în minister? Intâi am venit la tine, ți-am spus, că nu sunt capabil, că mă voi face de râs și că am de gând să refuz. M'ai împiedicat tu.

ZOE

Și-ți pare rău?

ANDREI

Acuma nu-mi mai pare. Deși mă duc la Minister și casc ochii pe pereți, lăsând în grija secretarului general, să rezolve hârțiile, am impresia că lucrurile n'ar merge fără mine. Sunt ca ajutorul de șofer, care stă lângă șofer și căruia i se pare, că fără el nu merge mașina.

ZOE

Cu toate astea am auzit, că discursul tău de Vineri a fost foarte bun.

ANDREI

Felicită-l pe Radu. El mi l-a făcut.

ZOE

E foarte inteligent băiatul ăsta.

ANDREI

Mă mir și eu cu cine seamănă.

ZOE

Ești modest.

ANDREI

Ași! Sunt sincer.

ZOE

Va să zică, pot conta pe numirea lui Vălcu.

ANDREI

Contează.

SCENA XII

ACEIAȘI — D-NA ZOTA — SERGIU — RADU

D-na ZOTA

A! Ce agreabilă surpriză. Te rog să mă erți, dar tocmai pleca generalul Urzescu cu Viorica și-am așteptat până să plece.

ANDREI

Au plecat?

D-na ZOTA

Chiar acum.

SERGIU

Generalul ăsta trebuie să fie de Intendență, pentru că a băgat un măr în buzunar.

D-na ZOTA

Nu vă cunoașteți! Frate-meu, d-l Dobrin, d-na Angeliny, o prietenă a noastră, membră în comitetul „Picături de Lapte”.

ZOE (*dându-i mâna*)

Sunt încântată că te cunosc. Am auzit foarte mult vorbindu-se de D-ta.

SERGIU

Depinde cum! Sunt oameni de care se vorbește mult și alții despre care se vorbesc multe.

D-na ZOTA

Nu s'a schimbat de fel. Mucalit a fost întotdeauna.

ZOE

Trebuie să vă pară bine, aduce o notă veselă în casă.
(*Vorbesc câte trei*).

SERGIU

(În dreapta, lui Radu, care a intrat să caute niște hârtii și rămâne în scenă).

Cine e cucoana asta?

RADU

Doamna Angeliny.

SERGIU

Măritată?

RADU

A fost.

SERGIU

Bogată?

RADU

A fost.

SERGIU

Cum se cade?

RADU

A fost.

SERGIU

Dar tu de ce ești trist? Ai datorii?

RADU

Nu.

SERGIU

Atunci ești amoretat.

RADU

Poate.

ZOE *(venind spre el)*

Sunteți însurat, domnule Dobrin?

SERGIU

Nu, doamnă. Era cât pe aci s'o fac și pe asta. Dar printr'un

fericit concurs de împrejurări, am scăpat. Aveam vre-o 24 de ani, când făceam curte unei fete, dar credincios zicătoarei care spune, că să faci curte mamei, ca să ai pe fată, m'am apucat să-i fac curte mamei, până m'am încurcat cu ea.

ANDREI

Și fata?

SERGIU

S'a măritat cu altul.

ZOE

Și probabil, că i-ai făcut curte fetei, după ce s'a măritat.

SERGIU

Niciodată n'am făcut și nu fac curte unei femei măritate.

ZOE

De ce?

SERGIU

Pentru că în loc să te ții după dânsa, trebuie să te ții după soțul ei, ca să-i pândești eșirile și intrările. Te asigur că nu e de loc agreabil. Dar d-ta doamnă, ești măritată?

ZOE

Am fost, acum sunt văduvă.

SERGIU

Trebuie să fi regretat foarte mult soțul d-tale, când murind, a fost șilit de împrejurări, să te pārăsească.

ZOE (*râde*)

Nu cred. Mai cu seamă cum eram pe atunci, nu putea nimeni să trăiască cu mine nici măcar o lună.

SERGIU

Nu știu cum vei fi fost pe-atunci, dar acum ași trăi cu D-ta trei săptămâni. (*D-na Zota râde. Andrei tușește și dă semne de nerăbdare. Sergiu observă jocul.*)

ZOE (*râde*)

La revedere! (*îi dă mâna*). Mă duc.

SERGIU

Incotro? Dacă nu sunt indiscret.

ZOE

Incotro m-o duce vântul.

SERGIU

E foarte frumos. Am fost și eu pe acolo.

ZOE

La revedere! (*dă mâna cu toată lumea*).

D-na ZOTA (*însoțind-o*),

Ți-ai mai făcut ceva nou?

ZOE

Tocmai mă duc să încerc și dela croitoreasă mă duc acasă.
(*Iese cu d-na Zota și Andrei*)

ANDREI (*întorcându-se*)

Foarte drăguță femeie.

D-na ZOTA (*întorcându-se*)

Foarte drăguță femeie

SERGIU

După cum văd, suntem toți de aceeași părere, așa că nu mai e nevoie să insistăm. (*Lui Andrei*). Mergi?

ANDREI

Da, am să mă duc puțin la Cameră.

SERGIU

Ba nu, ai să mergi cu mine la Ministrul de Interne.

ANDREI

Pentru?

SERGIU

Pentru numirea mea.

ANDREI (*încurcat*)

Dragă... m'am gândit, că o să fie foarte greu.

SERGIU

De ce?

ANDREI

Ministrul de Interne are de gând să numească pe altcineva.

SERGIU

Nu e adevărat.

D-na ZOTA

Când ai vorbit cu Ministrul de Interne?

ANDREI

Adineauri.

SERGIU

D-na Angeliny, e ministrul de Interne?

ANDREI (*nădușind*)

Nu, frate, mi-a vorbit prin telefon.

D-na ZOTA

Și nu i-ai spus, că ai pe altcineva. ?

ANDREI

I-am spus. Dar m-a întrerupt la Poștă.

D-na ZOTA

Și?

ANDREI

Și când mi-a dat legătura
din nou, n'a mai vrut.

D-na ZOTA

De ce?

ANDREI

Pentru că vrea să nu-
mească pe altul. Mi-a și
spus pe cine. Stai să-mi
aduc aminte. Pe asta... pe... cum dracu-i zice?.. Un nume-
care se termină în „escu”. A! Vâlcu.



D-na ZOTA

Fratele Alexandrinei Mavrea, prietena d-nei Angeliny?

ANDREI

Da? Nu știam. Probabil că el e.

SÈRGIU

Probabil ! In orice caz tu care ai atâta trecere...

ANDREI

N'am trecere. In partid am numai prestigiu, adică îmi sunt folositor mie, dar nu pot face nimic pentru alții. (*Intră feciorul*).

SCENA XIII

ACEIAȘI — FECIÖRUL — UN DOMN

FECIORUL

Conașule. . . (*o vede pe D-na Zota*)... Domnule Ministru ! A venit un domn, care vrea cu orice preț să vorbească cu D-vs.

ANDREI

Nu i-ai spus că nu primesc acasă? Să vie la Minister.

FECIORUL

I-am spus. Zice, că i-ați spus d-vs., să vie la 5 jumătate.

ANDREI (*nedumerit*)

I-am spus eu? . . . La cinci jumătate? . . . Să vie. . . (*Feciorul ese. Lui Radu*) Știi ceva?

RADU

Nu știu nimic.

(*Intră domnul prin stânga*).

DOMNUL

Respectele mele, domnule Ministru.

ANDREI

Bună ziua. Cine ești d-ta?

DOMNUL

Eu sunt... mi-ați spus D-voastră... care am făcut aia, pentru care mi-ați spus să viu.

ANDREI

Nu știu nimic. Vorbește mai deslușit.

DOMNUL

Hârtia înregistrată la No. 888888... cam mulți opți... dar, e cu noroc. (*râde*). Așa mi-ați spus prin telefon.

ANDREI (*nădușind*)

Opt sute opt zeci de mii... !?

DOMNUL

Încă s'a făcut o glumă... zice, că e abataj.

ANDREI

Ieși afară!. . . Ești nebun? . . . Eși afară! (*fuge în dreapta*)

DOMNUL (*aiurit*)

Domnule Ministru.,

ANDREI

Ieși afară!

DOMNUL

Eu

RADU (*îl ia de braț*)

Du-te domnule, d-ta nu ești serios.

DOMNUL

Cum nu sunt serios? Eu am dat o petiție.

RADU

Bine, bine. Acuma pleacă.

DOMNUL

(*Iese aiurit, condus de Radu*)

Adineauri... la telefon... mi-a spus cineva cinci și jumătate... (*iese bombănind cu Radu*).

ANDREI (*nădușind*) }

Trebue să fie un nebun, care urmărea un atentat. Bine că nu eram singur. Mă omora ca pe Tisza. (*Intră Radu*) Ieși afară!... A! tu erai? Trebue să fie un nebun sau un sindicalist.

RADU

Sau o poznă de-a Olghi.

ANDREI

Ași! Vroia să mă omoare. Noi miniștrii suntem totdeauna foarte expuși. Mă duc.

D-na ZOTA (*disperată*)

Andrei nu mai ieși, că te omoară în stradă, ca pe Clemenceau.

SERGIU

Lasă că merg cu el. Fii fără grije. De obicei, glonțul ni-merește pe ăl de stă alături. Haide domnule Ministru.

ANDREI (*ieșind*)

Haide... și vezi Radule de termină până diseară. Chiamă pe domnișoara, să scrie aici. La revedere Didino.

SCENA XIV

D-NA ZOTA — GINA — RADU. (VOR SA INCEAPA LUCRU)

D-na ZOTA

Voi mai aveți mult de scris?

RADU

Câteva pagini.

D-na ZOTA

Știi, Radule, că mi-am pus în gând, să te însor.

RADU

Când ți-a venit ideea asta?

D-na ZOTA

Mai de mult.

RADU

Foarte bună idee, dar ca toate ideile bune, nu se poate pune în aplicare. (*uitându-se la Gina*). De ce n-o măriți pe dumneaei?

D-na ZOTA

M'am gândit și la dumneaei.

RADU

Probabil, că la „Picătura de Lapte” inaugurați o secție de agenție matrimonială.

D-na ZOTA

Nu, nu! Vorbesc foarte serios. Tot atât de serios, m'am gândit și la dumneaei.

GINA

La mine doamnă? (*se ridică de pe scaun*). Vă mulțumesc. Știu, că vă gândiți mai mult de cât merit.

D-na ZOTA

Imi ești foarte dragă și vreau să te căpătuesc.

GINA

Nici nu găsesc cuvinte, cum să vă mulțumesc pentru tot ce-ați făcut pentru mine și copilul meu.

D-na ZOTA

La copil mă și gândesc.

GINA

Știu. Mulțumită lui, îmi acordați atâta atenție.

D-na ZOTA

Ai făgăduit, să mi-l aduci într'o zi să-l văd.

GINA

O să vi-l aduc doamnă, îndată ce s-o încălzi vremea.

RADU

Il iubești mult?

GINA

Il ador.

D-na ZOTA

De obicei copiii făcuți în astfel de împrejurări, sunt cei mai iubiți.

RADU

Când ar trebui să fie altfel. Copiii aceștia ar trebui, să vi-l reamintească pe tata și e un motiv ca să...

GINA

E un motiv, ca să-i iubim mai mult.

D-na ZOTA

Totuși, când tata se poartă cum s'a purtat tatăl copilului d-tale, copilul rămâne o povară.

GINA

E atât de dulce povara, în cât o suportăm ușor.

D-na ZOTA

Trebue să facem ceva pentru d-ta. M'am gândit ...! Știi la cine m'am gândit, Radule?

RADU

Ia să vedem!

D-na ZOTA

La Savini.

RADU

Admirabil.

D-na ZOTA (*Ginei*)

E un protejat al Ministrului. Băiat foarte bun, pe care l-am ajutat să facă școala de meserii și acum e la căile ferate. O să-l vezi și o să-ți placă. El n-o să ia în seamă trecutul, o să recunoască copilul și o să-ți facă un rost în viață.

GINA

Mulțumesc, dar nu vreau să mă mărit.

RADU (*ironic*)

De ce nu vrei, să te măriți domnișoară?

GINA

De ce nu vrei, să te însori domnule?

RADU

Pentru că mi-e frică. A te însura, înseamnă să-ți înjumătățești viața și să-ți îndoiești cheltuelile.

GINA

Frumoasă concepție!

D-na ZOTA

Concepție de băiat tânăr, care nu știe ce e viața.

RADU

La urma urmei, de ce vrei să mă însor eu, și nu vrei să te măriți d-ta?

GINA

Pentru că la mine e o piedică. Trebuie să aduc în casa mea un om, care nu știu de va iubi copilul altuia.

RADU

O să-l iubească.

GINA

Depinde. Dumneata știi că eu sunt sceptică.

D-na ZOTA

Cum? Nu ești româncă?

GINA

Ba da! Dar nu mă pot încrede în oricine.

D-na ZOTA

O să-l faci să ți-l iubească.

GINA

Când n'am fost în stare, să fac, să mă ia omul care îmi făgăduise. . .

RADU

Un mizerabil.

GINA (*zâmbind*)

Mare mizerabil.

D-na ZOTA

Nu trebuia, dela început, să-i cedezi până nu erai sigură.

RADU

Are dreptate mama. Nu trebuia să cedezi. In amor, ca și în politică, dacă cedezi cazii dela putere.

GINA

Am căzut.

D-na ZOTA

Lasă, că te ridicăm noi.

RADU

Dă-mi voce, să-ți ofer brațul.

D-na ZOTA

Radule, fii serios.

RADU

Cum vrei să fii serios, când asist de câteva minute, la o conversație, care nu-și are nici un rost. (*grav*) Domnișoară, vrei să te măriți?

GINA

Nu.

RADU

S'a isprăvit. Incă odată: nu?

GINA

Nu.

D-na ZOTA

Lasă, domnișoară, că o să mai vorbim, când n'o fi el de față. Deocamdată vedeți-vă de treabă. (*Gina se așează la mașină. Radu dictează. D-na Zota ia în ziar*).

RADU (*dictează*)

... adversari, care în dorința de a-l răsturna, nu se știesc, să turbure conștiința aceloră, care așteaptă în liniște și cu răbdare, soluția... (*d-na Zota se pregătește să iasă*).
Te duci?

D-na ZOTA

Mă duc, să-mi iau lucrul. (*ese. Radu o urmărește până ce a ieșit*).

SCENA XV

RADU. — GINA

RADU

(*Se oprește la câțiva pași departe de Gina*)

De ce nu vrei, să te măriți domnișoară?

GINA

Dé ce nu vrei, să te însori domnule?

RADU

(*Se repede la ea și o ia în brațe*)

Hoăto?

GINA (*luându-i mâna*)

Obraznicule! (*Se îmbrățișează*).

RADU

Cred, că ai admirat eleganța, cu care te-am luat sub ocrotirea mea. Trebuia să iau această atitudine.

GINA

Trebuia, dar m'a întristat îngrozitor.

RADU

Pentru ce?

GINA

Pentru că acum mai mult ca oricând, îmi dau seama de copilăria, pe care am făcut-o, ascultându-te și venind în casă.

RADU

Era drumul cel mai drept. Nu te uita la ce spune mama. E destul, că are o idee bună despre tine. Asta vream. Vream să te cunoască, să te prețuiască și să se învoiască mai de grabă, decât dacă ar fi vorba de o streină.

GINA

Cu alți ochi mă vede acuma, și cu alți ochi mă va privi, când o afla, că ne iubim.

RADU

Te amăgești.

GINA

Nu mă amăgesc de loc. Acum văd foarte bine, ce are să se întâmple și ca să evit, — eu cred că e mult mai înțelept, să găsesc un motiv și să nu mai viu pe aici. De altfel, Radule, nu ți-am spus nici odată, ca să nu te supăr, dar am o situație atât de umilită, în cât de multe ori mă duc acasă și plâng.

RADU

De ce?

GINA

Uite așa. De pildă când mă oprește la masă.

RADU

Ți-am mai spus, să nu mai rămâi.

GINA

Câte odată am prea mult de lucru și trebuie să rămân. Atunci începe chinul. Mă servește a din urmă și servitorului i se pare, că-mi dă dela el. Când plec, feciorul care ține haina la toată lumea, pe mine mă lasă să mă îmbrac singură, ca și cum i-ar cădea mâinile dacă m'ar ajuta. Ei, ce vrei? „Domnișoara dactilografă”! Iar colo departe la doi pași de mine, stai tu, tu cu care vorbesc, cum vorbești cu un strein. Nu, Radule, mai ales după cele ce s'au întâmplat acuma, nu mai viu. Crede-mă, că e mai bine. Lasă-mă, să nu mai viu. Simt, că nu e bine, să mai viu.

RADU

Fă cum crezi, Gino, dar eu cred că nu e bine.

GINA

Ai să vezi, că împrejurările vor fi de așa natură, în cât nu numai, că va fi inevitabilă dispariția mea din casă, dar pot fi și așa, încât va trebui să renunți la mine.

RADU

Oricare vor fi împrejurările *(e întrerupt de doamna Zota, care se înapoiază cu coșul de lucru).*

SCENA XVI

RADU. — GINA. — D-NA ZOTA.

D-na ZOTA

Lucrez aici, că e mai multă lumină. N'ați mai isprăvit?

RADU

Ba da. Mai am o singură frază. (*se face că dictează*).
... oricare ar fi împrejurările, îmi dau cuvântul meu de onoare,
că ce am spus e purul adevăr și că îmi voi ține cuvântul
orice s'ar întâmpla. (*Gina se preface că scrie, cu fața lu-
minată de o nădejde nouă*).

D-na ZOTA

Bravo! Foarte frumos din partea lui.

CORTINA





ACTUL AL DOILEA

Acelaș decor, după o lună. La birou scrie Gina. La masa de lângă cămin: D-na Zota și Zoe. Olga se plictisește.

SCENA I

D-NA ZOTA. — ZOE ANGELINY, — OLGA. — GINA.

D-na ZOTA (*citind într'un registru*)

Irina Săndulescu văduvă.

ZOE (*în alt registru*)

Exact.

D-na ZOTA

... văduvă, 28 de ani, doi copii, unul de un an și jumătate, altul de cinci luni; 40 de lei.

ZOE

Exact. (*Gina scrie ce se dictează*).

D-na ZOTA

Sevasta Pricop, bărbatul invalid

ZOE

Exact.

D-na ZOTA

. . . . 30 de ani, un copil de 4 ani: 100 de lei pe lună. Pe asta mi-a recomandat-o nevasta ministrului de lucrări publice. (*citește*) Veronica Sterescu, văduvă

ZOE

Exact.

D-na ZOTA

. doi copii, unul de un an și o lună, altul de cinci luni.

ZOE

Exact.

OLGA

Trebue să fie o eroare.

D-na ZOTA

De ce?

OLGA

Unul de un an și altul de cinci luni, e imposibil. Trebuie nouă luni, ca să naști un copil, va să zică

ZOE

Așa e.

D-na ZOTA

Are dreptate. Uite cine să ne deschidă ochii. Numai există copii în ziua de astăzi.

OLGA

Există, dar numai cei din registrul dv. Ceilalți au pătruns toate tainele.

D-na ZOTA

Olga, te rog ! Știi, că mie nu-mi plac asemenea conversații. După ce te vei mărita cu bărbatul tău, vorbește cum vei vrea. Câtă vreme ești încă la mine în casă, fii cuviincioasă.

ZOE

Știu, că o să aibă de furcă bărbatul ei cu ea.

D-na ZOTA

O să-l omoare cu zilele.

OLGA

Cu atât mai bine. Rămân văduvă.

D-na ZOTA

Olga ! Ai înebunit ?

OLGA (*cilind în registru*)

Olga Dragnea, văduvă, zó de ani, cinci copii, unul de o lună, unul de două, unul de trei

D-na ZOTA

Olga, isprăvește. Ce-o să spună domnișoara Gina de tine ?

GINA

Nu face nimic, doamnă, sunt obișnuită cu dumneaei.

OLGA

Par'că domnișoara n'are un copil.

D-na ZOTA

Asta nu te privește pe tine.

OLGA

Fără îndoială, c'o privește pe dumneaei. De ce nu ni-l aduci nici odată să-l vedem?

GINA

O să-l aduc.

OLGA

Dacă eu n'oi avea copii, ți-l înfiez.

GINA

Vă doresc, să aveți cât mai mulți.

OLGA

Eu doresc, să n'am nici unul.

D-na ZOTA

Parcă merge pe vrute.

OLGA

Ba bine că nu! Crezi, că eu nu știu, cum se face, ca să n'ai copii. (*Zoe râde*).

D-na ZOTA

Olga, pentru numele lui Dumnezeu, nici odată nu te-am auzit vorbind așa, De unde ai învățat? Uite cum râde doamna Angeliny.

OLGA

Doamnelor din comitet, m'ați plictisit grozav. Am onoarea să vă părăsesc.

D-na ZOTA

Unde te duci? O să-ți vie logodnicul!

OLGA

Tocmai d'aia mă și duc. Lasă-l să mă caute. E mai bine să-l fac să mă dorească.

D-na ZOTA

Cu gânduri d'astea, n'o să faci casă multă vreme

OLGA

Probabil.

D-na ZOTA

Cum probabil? O fată când se mărită are un ideal

OLGA

Il știu. Să facă copii.

D-na ZOTA

Și asta, dar în primul rând să întemeieze o căsnicie.

OLGA

Știu. E foarte lung ce vrei să spui și de aceea, doamnelor din comitet, vă salut și vă urez spor la muncă.

(Vrea să iasă, dar intră Andrei cu Sergiu și cu Radu).

SCENA II

ACEIAȘI, ANDREI. — SERGIU. — RADU

SERGIU

A! „Picătura de lapte“ în plină activitate. Doamne, doamne, ce de lapte! De o lună de zile de când sunt aci, nu mi-a fost dat încă, să văd comitetul complet.

ANDREI

Eu zic să ridicati ședința și să trecem în secții.

D-na ZOTA

Bine. Am ridicat-o. *(închide registrele)*. Continuăm mâine. *(Ginei)*. Domnișoară, dacă ai treabă, te poți duce.

GINA

Nu știu dacă nu cumva domnul Ministru. . .

ANDREI

Ași avea ceva. Vreau, să-mi dai opt exemplare din expunerea de motive, dar dacă ești obosită, lasă pentru mai pe seară.

GINA

Pot lucra acuma. Iau mașina dincolo.

D-na ZOTA

Nu. Lasă. Mai bine du-te acuma de te odihnește, și vino pe la cinci, cinci jumătate.

GINA

Bine, (se scoală). Bună ziua.

(Câțiva îi răspund și Gina iese, ca o persoană căreia nu i se dă prea multă atenție).

ZOE

(lui Sergiu cu care vorbea de o bucată de vreme).

În orice caz te învidiez. Îți merge de minune. Ai o mină admirabilă.

SERGIU

Și pentru că sunt puțin oacheș, poți zice, că am o mină de cărbuni.

RADU

Nu zău, ce faci unchiule de-ți merge atât de bine?

SERGIU

Nu te sfătuesc să faci ca mine, dar pentru ca să-mi meargă bine, eu totdeauna am lăsat pe mâine, ce-âm putut face azi.

D-na ZOTA

Sergiu a trăit bine todeauna, pentrucă n'a pus nimic la inimă.

ANDREI

N'a iubit niciodată. *(Zoe și Sergiu sunt pe scaunele dela cămin. In dosul lor stă Radu D-na Zota și Andrei sunt în dreptul biuroului. Olga așteaptă pe cineva).*

D-na ZOTA

Teoriile lui în privința asta, sunt teorii de nebun. Alaltă-eri găsea foarte natural, ca Rașcu să se însoare cu o cocotă.

SERGIU

Cu o singură rezervă. Spuneam că însurându-se cu o cocotă cade sub prevederile legii. Legea pedepsește pe cei care acaparează un bine obștesc.

D-na ZOTA

Nu știu ce acaparează, dar îmi mențin părerea, că e o nebulie. O cocotă ! Auzi dumneata, o cocotă ! Dintr'o cocotă să faci o femeie de lume.

SERGIU

Câte femei de lume nu se fac cocote !

ZOE

Da, dar rămân femei de lume.

SERGIU

Par'că celelalte nu rămân tot cocote.

D-na ZOTA

Olgo, de ce nu vrei să te duci pe dincolo?

OLGA

Ca să n'aud de cocote? Trei din colegile mele dela pension s'au făcut cocote; de-abia aștept, să mă mărit, ca să mă pot duce să le văd.



D-na ZOTA

Olgo, ai să mă scoți din fire.

OLGA (*izbucnind*)

Ah! Mizerabilul!

D-na ZOTA

Cine?

OLGA

Logodnicul meu. Văd că nu mai vine.

D-na ZOTA

Te face să-l aștepti, pentru că aveai de gând, să-l faci să te caute.

OLGA

Dacă o avea obiceiul să mă facă să-l aștept, într'o bună zi când o veni n'o să mă mai găsească.

SERGIU

La dreptul vorbind, logodnicul ăsta al tău, ce face?

OLGA

Întâi a făcut dreptul, pe urmă a făcut pe dracu'n patru, ca să mă ia pe mine.

SERGIU

Mi se pare, că a doua oară a reușit mai bine.

ANDREI

I-am și găsit un loc în magistratură.

SERGIU

Politică nu face?

ANDREI

L'ași opri eu să facă.

SERGIU

Foarte bine. Politica e o prăpastie, de-aia și auzi: cutare s'a aruncat în politică. Vezi de aici, că dacă te arunci numai bine nu poate să-ți meargă. Ei, și Radu?

RADU

Eu m'arunc.

SERGIU (*făcând cu ochiul spre Zoe*)

La cine?

RADU

Ași!

D-na ZOTA

Sunt de părere, să trecem dincolo să luăm ceaiul. Olgo vino de-l pregătește.

ZOE

Viu numai decăt. Două minute, ca să rog ceva pe Ministru.

ANDREI

La ordinele d-tale doamnă. *(ceilalți merg în salonașul din fund, ca să ia ceaiul, după ce Sergiu, semnificativ a închis ușile din scenă).*

SCENA III

ZOE. — ANDREI.

ZOE

Sunt foarte supărată pe tine, domnule Ministru.

ANDREI

De ce?

ZOE

Am trecut azi de dimineață pe la Minister.

ANDREI

Eu știam, că mi-ai scris.

ZOE

Da. Dar pe urmă am trecut și eu. Nu s'a făcut nimic cu pădurea din Vâlcele.

ANDREI

Ți-am spus, că nu poate, să meargă așa de repede. E un lucru care trebuie să treacă prin consiliul de Miniștri.

ZOE

Nu vreau să știu de nici un consiliu. Te-am rugat și găesc, că aștept prea mult.

ANDREI

Odată ce ți-am făgăduit că se face. . .

ZOE

Să se facă.

ANDREI

Adorabilă ești când te superi, și când vrei ceva.

ZOE

Dacă sunt adorabilă, de ce nu faci ce-ți cer.

ANDREI

Mai întâi . . .

ZOE

Mai întâi pentrucă ești gelos. Cum a fost și până să-l numești pe Vâlcu. Ți se pare acuma, că e ceva misterios între mine și cel care vrea să cumpere pădurea. (*S'a sculat și a trecut spre dreapta*).

ANDREI

De ce n'ar fi! Cu o femeie, ca tine, nu știi nici odată la ce să te aștepți.

ZOE

Sfârșește cu geloziile. O să ne dăm de gol. Ești mai rău ca un licean.

ANDREI (*încrămenit*)

De unde știi cum sunt liceerii?

ZOE

Poftim! Nu e chip, să spui o vorbă, ca să n'o răstăl-măcești în fel și fel de chipuri

ANDREI

Sunt prea stăpânit de tine, ca să nu-mi fie mereu teamă, că te pierd.

ZOE

Ești ridicol.

ANDREI

Știu, de-aia mi-e și teamă, că o să te pierd.

ZOE

Spui prostii. Hai să mergem, că ne-așteaptă cu ceaiul.

ANDREI

Mai stai.

ZOE

Nu. Să mergem, că se observă. imediat, că n'am vorbit de afaceri. *(trece înapoi, ca să-și potrivească părul, în oglinda de pe cămin).*

ANDREI

Inteligentă ești! Parcă ești madame de Maintenon.

ZOE

Și tu Ludovic al paisprezecelea!

ANDREI

La noapte viu la tine.

ZOE

Știu.

ANDREI (*mirat*)

De unde?

ZOE

Am citit în ziare.

ANDREI

Cum era să scrie în ziare, că viu la noapte la tine?

ZOE

Uite că scria: „Domnul Andrei Zota, Ministrul Agriculturii, pleacă diseară în delta Dunărei pentru a face o inspecție. etc. etc.” Știu, că de câte ori pleci în inspecție, însemnează că vii la mine.

ANDREI

Eu* trimet informația, ca să risipesc bănuelile Didinei.

ZOE

Mi-am închipuit.

ANDREI

Va să zică...

ZOE

Te aștept. Dar să vii cu pădurea.

ANDREI

Cu pădurea și pe din dos. Uite, că era să uit cheia dela terasa ta. (*merge repede la biurou și caută în sertar*). Ce frumos scrii! Parcă ești madame de Sévigné. Știi ce am făcut azi de dimineață cu scrisoarea pe care mi-ai trimis-o la Minister?

ZOE

Bănuiesc, c'ai rupt-o. (*Andrei coboară lângă ea*).

ANDREI

Da. Dar înainte de a o rupe, am desfăcut plicul ușor cu cuțitașul și l-am lipit la loc, ca să-mi lipesc buzele pe unde le-ai lipit și tu. Mi se părea, că te sărut.

ZOE

Foarte rău, pentru că niciodată nu lipesc eu scrisorile. Le dau servitorului, să le lipească, așa că l'ai sărutat pe el.

ANDREI (*ștergându-și buzele și scuipând*)

Ptiu! Asta e excrocherie.

(*Se deschide ușa din fund și apare d-na Zota*).

SCENA IV

ACEIAȘI, D-NA ZOTA, — RADU. — SERGIU. — OLGA. — FECIORUL.

D-na ZOTA

Probabil, că vă convine mai bine să luați ceaiul acolo.

ZOE

Tocmai veneam. (*în vremea asta Radu coboară cu o ceașcă pentru Zoe și Olga cu una pentru Andrei.*)

FECIORUL

Conașule a venit automobilul.

ANDREI

Bine.

D-na ZOTA

Automobilul cui?

FECIORUL (*izbindu-se peste gură*)

Al domnului Ministru.

D-na ZOTA

Vasă zică, spune cum te-am învățat: Domnule Ministru, a venit automobilul.

ANDREI (*feciorului*)

S'aștepte.

D-na ZOTA

Eși! (*celorlalți*). O să-l dau afară.

RADU (*lui Zoe*)

Ați fost de dimineață la Minister, doamnă.?

ZOE

Da.

RADU

Mi-a părut rău, că n'am fost acolo, să mă pun la ordinele d-tale.

ZOE

Ești foarte gentil, dar n-ași fi avut nevoie.

RADU

Găseam eu prilejul, să vă-fiu de folos.

ZOE

Venisem pentru subvenția ce s'a acordat unei societăți.

RADU

Și?

ZOE

Nu se putea lua încă. Trebuie să mai așteptăm.

RADU

Ca să vă fiu agreabil, mă voi ocupa chiar eu de această chestiune.

ANDREI (*care observă convorbirea, se apropie*)

Încă puțin rom doamnă. Radule, vezi că te chiamă mama. (*Radu urcă*).

ZOE (*lui Andrei*)

Ești nesuferit. Nici cu băiatul tău nu mă lași să vorbesc.

SERGIU (*coboară cu o cănuță*)

Nu. Probabil, că doamna nu vrea rom. Eu o nimeresc mai bine. (*servind-o*). O picătură de lapte.

ANDREI (*urcând în fund*)

Ești un caraghios.

ZOE (*lui Sergiu*)

Nu te-am mai văzut de mult.

SERGIU

Eu te-am văzut ieri.

ZOE

Unde?

SERGIU

La Capșa în galantar.

ZOE (*mirată*)

În galantar, la Capșa?

SERGIU

Da. Intre 6 și 8 toate cucoanele nostime din București se așează la Capșa, și noi trecătorii privim înăuntru ca într'un galantar.

ZOE

Nu e nevoie să treci pe-acolo. Faci câțiva pași mai mult și suni la ușa mea.

SERGIU

O, nici odată! Ași face prea mult sânge rău . . . multora!
(*Zoe râde*).

Vezi, odată am cerut ceva lui Andrei și n'am reușit. Nu băgasem de seamă, că așa fi avut mai mult succes, dacă cererea mea ar fi fost mai întâi înregistrată de D-ta.

ZOE

Te înșeli amarnic! Mi-e și frică, să mai viu pe aici prin casă, tocmai fiindcă am auzit dela mai multă lume scor-nindu-se acest neadevăr.

SERGIU

Când mai multă lume scornește minciuna, atunci fără îndoială, că e și puțin adevăr dedesubt.

ZOE

Crede-mă, că nu m'ași gândi niciodată la o asemenea infamie. Ministrul e însurat cu o prietenă a mea, cu care de altfel trăește în cea mai dulce armonie.

SERGIU

Bine, de trăit trăește cu dânsa, dar de murit, moare după D-ta.

ZOE

Te-amăgești.

SERGIU

Și ce e mai nostim, e că și nepotul meu Radu pare să te placă mult. Il văd foarte atent față de D-ta.

ZOE

Și Radu? Ce hâz ai domnule Dobriin. Zău, ești un om plin de duh.

SERGIU

Vrei poate să intru în constelația D-tale. Am fi tatăl, fiul și sfântul duh.

ANDREI *(se apropie)*

Imi dai voe, să-ți iau ceașca.

ZOE

Da. Mai ales că o să mă și duc. S'a făcut târziu, *(se scoală)*

OLGA

Mergem împreună, mă lași la croitoreasă.

ZOE

Cu plăcere.

ANDREI

Să-ți aduc haina?

RADU

Lasă că o aduc eu. *(ese)*

ZOE *(Olghi)*

Ți-ai făcut ceva frumos? *(conversația urmează între amândouă la mijlocul scenei).*

D-na ZOTA *(lui Sergiu)*

Ai vorbit cu Radu?

SERGIU

Da.

D-na ZOTA

Ei, și?

SERGIU

Lasă, că-ți povestesc mai târziu.
(Radu s'a întors cu mantaua D-nei Angelin).

ZOE *(îmbrăcându-se)*

Vasă zică, continuăm mâine.

D-na ZOTA

Da, mâine pe la trei.

ZOE

Aurevoir. *(dă mâna cu toată lumea)*.

OLGA

Coboară-te d-ta înainte, că eu viu numai de cât pe partea
 cealaltă. *(es. A eșit și Zoe urmată de bărbați. Intră feciorul)*.

D-na ZOTA

Strânge. Domnul Ministru a plecat. *(Servitorul strânge
 ceștile din scenă și ese cu serviciul din salonaș)*.

SCENA V

ACEIAȘI, FARA OLGA ȘI ZOE

ANDREI

Admirabil automobil.

RADU

Da. Și-a cumpărat un Cadillac superb. Admirabila mașină.

SERGIU

Șu eu mi-am cumpărat azi o mașină.

ANDREI

Ce marcă?

SERGIU

Un Sirius.

RADU (*care se aștepta la o glumă*)

Eram sigur. Vezi, să nu rămâi cu el în pană.

SERGIU

Imposibil. Mi-am cumpărat și ace, ca să-l destup, când s'o înfundă.

ANDREI

Hai Radule, isprăvește cu corecturile. Eu mă duc la Minister.

RADU

Viu și eu?

ANDREI

Mai zăbovesc puțin și poate să mergem împreună. (*ies amândoi*).

SCENA VI-a

SERGIU,—D-NA ZOTA, MAI TARZIU, ANDREI

D-na ZOTA

Ai încercat? (*Sunt amândoi lângă cămin. El stă jos, ea în picioare*).

SERGIU

Fără succes. De altfel nici n'ai găsit în mine, pe omul care îți trebuia. Sunt atât de mult în potriva căsătoriilor

în cât e greu, să pot convinge pe cineva, că trebuie să se însoare.

D-na ZOTA

I-ai pomenit de Viorica?

SERGIU

Cine e Viorica?

D-na ZOTA

Fata Generalului.

SERGIU

Ași! Nici n'am ajuns până acolo. Dela început mi-a spus, că vorbim degeaba. E hotărât, să nu se însoare.

D-na ZOTA

Cum se poate?. Dar eu, eu unde sunt?

SERGIU

Ești aici, dar el e în altă parte.

D-na ZOTA

Nu înțeleg.

SERGIU

Ceeace-l reține, ceeace îl face, să nici nu vrea, să ne asculte e, cred eu, o legătură mai veche sau o dragoste pe care n'o mărturisește încă.

D-na ZOTA

O dragoste pe care n-o mărturisește, trebuie să fie o dragoste de nemărturisit.

SERGIU

Ești foarte psihologă.

D-na ZOTA

Bine, asta știi. Pe mine nu mă leagă nimeni la gard. Trebuie, însă, s'o aflăm. Trebuie s'o scoatem la iveală. (*intră Andrei*). A, Andrei.

ANDREI (*timid*)

Dragă . . . după cum vei fi citit și în gazetă eu diseară trebuie să plec.

D-na ZOTA

Am citit. Credeam însă că te-ai răzgândit.

ANDREI

Vai de mine, se poate! Sunt cu cheia în buzunar.

D-na ZOTA

Care chee?

ANDREI (*încurcat*)

Cheea dela geamantan.

D-na ZOTA

Atunci, ași fi fost de părere, să-l iei și pe Radu.

ANDREI

Unde să-l iau pe Radu.?

D-na ZOTA

Unde te duci la noapte.

ANDREI

Ce-ai nebunit? Nu se poate.

D-na ZOTA

Dacă vrei tu, s'ar putea. Unde dormi tu, doarme și el. N'aveți vagon special?

ANDREI

Da, dar merg și cu secretarul general și nu se poate.

D-na ZOTA

Ar fi fost bine. L'ai fi cercetat puțin-și am fi aflat un lucru pe care e neapărată nevoie să-l știm. Uite, aflu lucruri îngrozitoare despre Radu.

ANDREI

Lasă că mi le spui altădată. (*Urcă spre birou prin dreapta*).

D-na ZOTA

Radu nu vrea să se însoare.

ANDREI

Foarte bine. Ce nevoie avem să-l silim. (*Incepe să caute prin cărți*).

D-na ZOTA]

Da, dar pricina pentru care refuză, trebuie să fie, cum bănuiește și Sergiu, o dragoste ascunsă, sau o legătură care s'ascunde.

ANDREI

Ce ne privește? E tânăr! Toți am făcut câte o prostie în tinerețe, până ne-am însurat. Unii am făcut-o chiar însurându-ne. Nu vorbesc de mine, pentru că eu cu tine . . .

D-na ZOTA

Până v'ați însurat . . . dar mi-e teamă că ceea ce se petrece e de așa natură, că el n'o să se însoare de loc.

ANDREI

Și nu știți ce e? N'ați aflat? Sergiule, tu care ești cel mai deștept din familie . . .

SERGIU

Vre-o metresă în prezent sau una pe care o îmbie pentru viitor.

D-na ZOTA

De vre-o legătură nu poate fi vorba, dar cu cât mă gândesc mai mult, cu atât îmi vine să cred, că trebuie să iubească pe cineva, și acel cineva nu poate fi decât Zoe.

ANDREI (*trăsnit*)

Care Zoe?

D-na ZOTA

Zoe Angeliny.

SERGIU (*uitându-se pe juruș la Andrei*)

Mai știi.

ANDREI

Cum soro, de unde îți veni asta? (*se scoală și prin mijloc vine în față*).

D-na ZOTA

Pe mine nu mă leagă nimeni la gard. De mult bănuiam eu că așa ceva o să se întâmple. Il văd foarte încântat de ea, ba chiar într'o zi Alexandrina Mavrea, sora lui Vâlcu mi-a spus: „D-l Zota ține foarte mult la d-na Angeliny”. Și-a clipit din ochi. D-l Zota care ține la d-na Angeliny nu poate să fie decât Radu.

SERGIU

Firește.

ANDREI

De ce numai Radu? . . . Adică de ce crezi că Radu
adică pentru ce-ți închipui sau cum crezi adică vasă-
zică ăsta e motivul ce zici Sergiule?

SERGIU

Zic, că ar putea să fie așa.

ANDREI

Dar nu se poate de loc. (*furios*). Mă împotrivesc. Mă împotrivesc din rășputeri. Băiatul meu e băiatul meu. Ea e mai în vârstă decât el.

D-na ZOTA

E singurul lucru, care ar putea fi o piedică, altfel dacă o iubește și ține cu orice preț, nu știu de ce nu s'ar putea.

ANDREI

Cum poți îndrăсни, să cugeți la un asemenea lucru?

D-na ZOTA

Zoe e o femeie foarte cum se cade.

ANDREI

O fi, dar altfel de femeie visez pentru băiatul meu.

D-na ZOTA

Și eu. Dacă nu s'ar putea altfel, ași fi mai fericită să fie ea, decât altcineva care ne-ar cauza vre-o supărare.

ANDREI (*turburat*)

Zoe nu e femeie pentru Radu. Crede-mă ce spui, că știu ce spui, când spui ce spui. Știi cine e femeia asta? Să nu

iasă vorba că am spus eu, dar . . . , femeea asta e . . . spune Sergiule cine e femeea asta.

SERGIU

O femeie care are un amant. *(se uită țintă în ochii lui)*.

ANDREI

Auzi? Are un amant! Și încă ce amant! *(nădușește)*.

SERGIU

Se laudă!

D-na ZOTA

Să nu exagerăm. Înțeleg să nu fie femeea pe care o visăm pentru Radu, dar nu e un motiv s'o vorbim de rău.

ANDREI

Sergiule, spune tu cine e femeea asta. Uite eu tac, ca să nu-mi zici că m'amestec. *(merge de se așează într'un fotoliu dela cămin. Sergiu vine în față)*.

SERGIU

Nu te înțeleg Didino. Râvna ta de a căsători oamenii și în primul rând pe copiii tăi, te face să accepți pe ori și cine.

D-na ZOTA

Zoe nu e ori și cine.

SERGIU

Angeliny, bărbatul ei, dacă ar trăi, ar fi primul să se împotrivească la căsătoria nevestei sale cu Radu.

ANDREI

Adimirabil argument.

D-na ZOTA

L'ai cunoscut pe Angeliny?

SERGIU

Nu, dar am auzit de el.

ANDREI

Și eu.

SERGIU

Un mare cartofor. Și-a prăpdit averea în cărți. Cărți de joc, nu de citit. La poker și la baccara. Avea moșie. (*lui Andrei*). Tu știi că avea moșie.

ANDREI

Da vag în Râmnicu-Sărat.

SERGIU

Nu, în Teleorman.

ANDREI

Râmnicu-Sărat, Teleorman, tot aia e, că sunt alături.

SERGIU

Intr'o zi, se spune, că o femeie din sat a născut un monstru, un copil cu două capete. Știi ce a găsit dumnealui de cuviință să spună: „Bravo, lui poate să meargă la chintă”.

ANDREI (*furat*)

Și-a prins?

SERGIU

Da, dar a căzut pe un carré. Copilul avea și patru picioare.

D-na ZOTA

Ce oroare!

SERGIU

S'a însurat foarte târziu. După ce a luat-o pe Zoe, a cumpărat trei automobile și le-ă pus pe piață, ca să-i producă. La urmă a pus-o și pe nevastă-sa în unul din ele, ca să-i producă și ea. (*Andrei se ridică și vine spre Sergiu*).

D-na ZOTA

De ce nu mi-ați spus asta până acuma?

ANDREI

E adevărat ce spui?

SERGIU (*Didinei*)

Pentru că n'avea importanță. (*lui Andrei*) Dumnezeu să mă ierte, dar urâtă gură am.

D-na ZOTA

Cum de m'ați lăsat s'o primesc și cum de m'ați lăsat, să fiu în vizită cu ea?

SERGIU

Ce-are a aface? In lume dacă am sta să scotocim trecutul și să cercetăm prezentul fiecăruia, n'am mai da mâna cu nimeni.

ANDREI

Nici chiar noi nu ne-am mai împreuna mâinele.

D-na ZOTA

Pentru Zoe, ași fi fost în stare să pui mâna în foc.

SERGIU

Rămâneai ciungă.

D-na ZOTA

Atunci e o nenorocire, dacă s'ar adevări bănuiala noastră cu Radu.

ANDREI

Stricat băiat!

D-na ZOTA

Nu știu cui seamănă.

ANDREI

Nouă nu. In familia ta poate! . . . Cu Sergiu! . . .

SERGIU

Mersi.

ANDREI

Mă rog, dacă cumva Radu mărturisește că e așa, eu nu mai stau nici un minut la îndoială. Il iau și îl trimit în streinătate, să se recreze, să uite, să se întoarcă vindecat. Ii dă Statul o misiune, așa că nu mă costă nici un ban.

D-na ZOTA

Stai să vedem dacă e așa, trebuie mai întâiu să cercetăm.

ANDREI

Firește că trebuie. Nu-l las nici o clipă până nu mi-o mărturisă adevărul. Auzi dumneata . . . Zoe Angeliny . . . par'că e de nasul lui.

D-na ZOTA

Nu suntem siguri, dar bănuim.

ANDREI

Tocmai. De ar fi o bănuială, care se risipește repede.

SCENA VII

ACEIAȘI—RADU (PE UȘA DIN DREAPTA)

RADU (*intrând*)

Dacă pleci la noapte, te rog, să-mi lași dicționarul cifrat, ca să citesc telegramele

ANDREI

Bine, (*In timpul acesta tăcere mare, în care Radu dă să iasă. Toți își fac cu ochiu, care să înceapă întâiu*)

TOȚI (*odată*)

Radule.

RADU

Da, Văd! că se petrece ceva și mă emoționează această tăcere solemnă.

ANDREI (*vine spre el*)

Radule înainte.... ca să... (*Didinei*). Ei, spune tu ce-aveai de spus.

D-na ZOTA (*enervată*)

Radule.

RADU

Dacă îți agiți lornieta, trebuie să fie ceva grav. Probabil că încă vre-o copilărie de-a Olghi și te alarmezi degeaba. (*coboară în scenă*).

D-na ZOTA

Nu. Dinspre partea Olghi m'am liniștit. Mi-a făgăduit, că o să fie cuminte. S'o văd pe ea măritată și să te mai văd pe tine însurat, că pe urmă trăesc fără grije.

RADU

Imi dați voe să stau jos. Presimt, că o să fie lung și penibil.

ANDREI

Poftim. (*Radu se așează la birou. Andrei pe scaunul dactilografei*).

D-na ZOTA

Mi-a spus Sergiu, că ai de gând să nu te însori.

RADU

Să nu mă 'nsor? De! . . . Nu știu, dar i-am spus, că mai e timp.

ANDREI

Timpul trece și nu e bine, ca un băiat să stea prea mult neînsurat.

RADU (*Intorcând scaunul mereu spre cel care vorbește*)

Dimpotrivă trebuie să trăiască liber, să-și golească sufletul de toate ispitele tinereței și apoi să se însoare.

D-na ZOTA

Ca să-și găsească un colț liniștit și să se odihnească de viața neregulată pe care a dus-o! Așa cum a făcut tatu-tăul! Nu! Eu sunt de altă părere.

RADU

Adică (*apăsând*) „suntem” de altă părere.

D-na ZOTA

Cum „suntem”?

RADU

Tu și cu mine. Iartă-mă. Știu, că nu-ți sună bine vorba asta la ureche și mai în totdeauna, aproape în totdeauna,

ca să nu zic totdeauna, am fost de părerea d-tale, dar vine vremea și vin împrejurările, când asvârlim și părerea noastră în balanța voinței părintești.

D-na ZOTA

Nu înțeleg.

ANDREI

Eu mai puțin.

RADU

Vrei să mă'nsori !

D-na ZOTA

Da.

RADU

Nu mă simt destul de copt pentru însurătoare. Când am vrut, să mi se pună candidatura la deputăție, te-ai împotrivit, spunând, că sunt prea tânăr și nepregătit. Acuma când vrei tu să mi-o pui la însurătoare, aduc aceleași argumente și suntem chit.

ANDREI (*vesel*)

Bravo, va să zică nu vrei să te însori și nu iubești pe nimeni. De ce ne-am agitat de geaba ? Bravo băete ! (*îl mângâie*).

D-na ZOTA

Astâmpără-te, Andrei. Nu-ți cer numai decît să te însori, cu fata pe care ți-o propun. Nu-ți pot impune să trăești cu o femeie, care nu ți-ar plăcea, dar pentru că s'a ivit prilejul ca Viorica Urzesca, fata generalului, să fie de măritat...

RADU

Știu, dar nu-mi place.

ANDREI

Trebue să te gîndești și la ziua de mâine. Nu poți lua pe ori și cine.

D-na ZOTA

Mai întâi pentru că ești băiatul ministrului Zota...

ANDREI

...și pentru că trebuie să intri într'o familie, care să-ți fie un sprijin. Familia nevastei tale trebuie să fie de așa fel, încât să poată fi și o protecție în cariera ta. Viorica Urzescu e o fată foarte bună.

RADU

Toate fetele sunt bune, nu știu cum Dumnezeu se face că femeile ies rele. Nici n'o cunosc. Am vorbit cu ea de două ori. Am valsat de opt ori, nici odată pe acelaș vals, i-am făcut curte, cum i-au făcut și alții și tu îmi ceri să ți-o fac noră. (*Se scoală*). Să fim serioși, mamă dragă. Te-ai gândit bine, dar a eșit rău.

(*D-na Zota face semne lui Andrei să vorbească el*).

ANDREI (*surprins*)

Da, da. — Radule, eu am să-ți spun doar trei cuvinte.

SERGIU

Nu. Lasă-mă să mă amestec și eu, deși n'am nici un rost.

ANDREI

Cum să n'ai? Amestecă-te. Ai rost, prin urmare, roștește-te.

SERGIU

Când cineva vorbește cu ușurința cu care vorbești tu, și e atât de hotărât să nu se însoare, cum vor părinții, însemnează, că vrea să se însoare, după capul lui. (*Vine lângă Radu*).

RADU

Unchiule, atingi o chestiune foarte delicată.

ANDREI

Ba nu ! Lasă-l s'o atingă, să vedem cum iese.

SERGIU

Uite, suntem între noi, spune-ne motivul, sau mai bine, zis, spune-ne femeea care te împiedcă.

RADU

Nu e nici o femece. Nu vreau să mă'nsor.

SERGIU

Astea sunt mofturi. Idealul vostru la vârsta asta, iartă-mă că ți-o spun, când cereți femeii numai plăcere, fără să aveți îndatoriri, este doamnă întreținută de altul, care îți acordă sfertul de oră menit întrevederii.

RADU

Nu-i adevărat.

ANDREI

Cum vine asta ?

SERGIU

Din douăzeci și patru de ore ale aceluia care o întreține, femeea fură câteva minute, pentru cel pe care îl iubește și care nu-i dă decât flori.

ANDREI *(se șterge de nădușală)* :

Dai tu flori cuiva ?

RADU

Nimănu.

SERGIU

Nu e vorba, că femeea, care nu-ți cere nimic la început, dar cu care cheltuești toată vremea, e ca gramofonul pe care îl plătești în rate.

ANDREI

Zău? Cui plătești tu un gramofon în rate?

RADU

Nimănu!

D-na ZOTA

Vezi, noi bănuim pe cineva și vrem să știm tot adevărul.

ANDREI

Suntem dispuși să auzim orice.

RADU

Atunci... *(ia o hotărâre)*. Bine. Dacă trebuie...

D-na ZOTA

Spune.

ANDREI

Spune repede. *(Se așează)*.

RADU

Să m'ascultați până la capăt. Făgăduște-mi mamă, că o să ai răbdare, să mă ascuți și să nu mă întrerupi.

D-na ZOTA *(presimțind o catastrofă)*

Radule!!

RADU

Nu, nu, nu! Să nu-ți închipui, că e cine știe ce. *(După o pauză)*. Vezi, sunt oameni care nu mănâncă seara acasă, și atunci colindă toate birturile, ca să le încerce, până găsește unul la care se fixează. Așa e și cu femeile. Sbori dela una la alta, până dai de femeia, care ți se potrivește și ca frumusețe și ca fire, și ca apucături.

D-na ZOTA

Și?

ANDREI

A cerut să nu-l întrerupem.

D-na ZOTA

Nu-l întrerup, dar-simt, că mi se răcesc picioarele.

ANDREI

Lasă-l, să spue și dă încoa mâinile, să ți le încălzesc.

RADU

Câte odată ne ese în cale, alte ori ne ducem noi spre dînsa, călăuziți de un instinct, care ne arată drumul adevărat.

D-na ZOTA

Te-a călăuzit instinctul?

RADU

Da.

D-na ZOTA

Te-a călăuzit bine?

RADU

Da.

D-na ZOTA

Instinctul meu de mamă, îmi spune că nu!

ANDREI

Și al meu de tată așisderea

RADU

Ați spus, că nu mă întrerupeți.

D-na ZOTA

Nu te mai întrerup, dar sfârșește, că-mi vine rău.

RADU

O cunoști și tu. O cunoașteți cu toții.

ANDREI

O cunoaștem?

D-na ZOTA (*speriată*)

O cunoaștem?

RADU

Da.

ANDREI

Vine la noi în casă?

RADU

Vine mereu.

D-na ZOTA (*lui Andrei*)

Ea e Zoe!

ANDREI

Va să zică am bănuit bine. Ea e ! Zoe! (*se șterge de nădușală*).
O știm cine e Domnule. Ai umblat prin atâtea birturi și ți-ai ales un birt prost. (*S'a sculat*).

RADU

Nu cred.

SERGIU

Ba da.

RADU

E o femeie singură, care...

ANDREI

Nu e singură.

RADU (*trăsnit*)

Nu e singură? Știi ceva despre ea?

ANDREI

Eu nimic. Sergiu știe.

SERGIU

Știu, că nu e o femeie, care să merite un astfel de sacrificiu

RADU

Asta mă privește pe mine.

ANDREI

Cum te privește pe tine. Ne privește pe toți. Pe mine în special.

RADU

Pentru ce?

ANDREI

Pentru că eu sunt... tatăl tău!

RADU

Sunt major.

ANDREI

Dar ești fiul meu și te împiedic să faci o faptă care, cum bine a zis Sergiu, nu merită sacrificiu.

SERGIU

E o femeie cu care se petrece, dar pe care n'o poți iubi.

ANDREI

Sau o poți iubi, dar cu care nu poți petrece.

RADU

Nu înțeleg.

ANDREI

Nici eu, dar sunt lucruri pe cari le iei drept bune și nu le mai cercetezi. Nu se poate.

RADU

De ce nu se poate?

ANDREI

Pentru că nu se poate.

SERGIU

Ea, ce spune?

RADU

Știe că vor fi greutăți, că nu veți îngădui imediat; dar că...

SERGIU

Din spusele ei trebuie să pricepi, că are pe altcineva.

ANDREI

Pe cine? (*revenindu-și*) A, da.

SERGIU

Bănuiesc.

ANDREI

Bănuim. Și trebuie să știi, Radule dragă (*sentimental*) că bănuiala e de multe ori mai crudă decât certitudinea. Dacă ai ști ce însemnează să iubești o femeie și să bănuiești că femeia aceea nu e numai a ta, că ea... e... dar ce-ți spui eu ție d'astea? Nu se poate. Iată ce trebuie să reții: Nu se poate.

(*Urcă și coboară agitat*)

RADU

Nu rețiu nimic, cu atât mai mult cu cât pe lângă că o iubesc nebunește, mai sunt și dator s'o iau, pentru că copilul e al meu.

ANDREI (*trăznit*)

Cum? Ai un copil cu ea?

D-na ZOTA (*aiurită*)

Cum? Zoe Angeliny are un copil cu tine? (*Sergiu pricepe tot*).

RADU (*nedumerit*)

Zoe Angeliny? Cine v'a vorbit de Zoe Angeliny?

ANDREI

Tu! De-o jumătate de oră, ne vorbești numai de ea. Zoe în sus, Zoe în jos.

RADU

Să mă ertați. Vi s'a părut.

ANDREI

Nu e dânsa? (*bucuros*). Bravo! De ce n'ai spus dela început?

D-na ZOTA

Ne-ai spus de cineva care vine la noi în casă.

RADU.

Da, vine. Ai ajutat-o chiar de foarte multe ori, și te iubește, nu pentru că ești mama mea, dar pentru că ești ca mama ei.

D-na ZOTA (*începe să priceapă*)

N'are mamă?

RADU

N'are pe nimeni.

D-na ZOTA (*disperată*)

Radule, dac... (*și cade pe scaun*).

ANDREI

...ți...

SERGIU

...lografa.

D-na ZOTA

Ah, ah ah!

ANDREI

Bravo! . . . Didino, vino-ți în fire. Ei și ce e? Uite, că e dactilografa!

RADU

Mamă, vezi, de ce m'ai silit să-ți spun?

D-na ZOTA

La toate mă așteptam, dar la asta...

ANDREI

Ei, ce să-î faci? Se întâmplă. Mai bine că nu e Zoe.

D-na ZOTA

Lasă-mă!

RADU

Uite, tata e mai îngăduitor.

D-na ZOTA

Eu sunt de vină. Nu trebuia să primesc o fată tânără în casă, când am un băiat mare ca tine.



RADU

Am adus-o eu într'adins, tocmai ca s'o cunoști și să primești lucrurile mai ușor când vei ști adevărul.

ANDREI

Ai nimerit-o. Vezi ce ușor primește.

D-na ZOTA

Va să zică a fost o minciună. Mizerabilul care a sedus-o...?

RADU

Mizerabilul sunt eu.

ANDREI

El e mizerabilul!

D-na ZOTA

Copilul acela...

RADU

...căruia i-ai trimes scutice și un leagăn și scufițe...

D-na ZOTA

..da...

RADU

E al meu.

D-na ZOTA

Radule... taci că m'ai omorât. (*aproape să leșine*).

ANDREI

Didino, vtno-ți în fire. Lasă, mai bine că e așa.

RADU

Așa e în primul moment, dar pe urmă ai să te împaci.

D-na ZOTA

Nici odată. Să plece! Să plece! O asvârl afară.

ANDREI (*uitându-se prin casă*)

Cum s'o asvârli, când nu e aici.

D-na ZOTA

Să nu mai vie. Să nu îndrăznească, să-mi mai calce pragul. Nu vreau, copilul unei astfel de femei, să poarte numele nostru. Nu vreau s'o mai văd prin casă. Nu vreau, nu vreau.

RADU

Bine, am să-i spun, să nu mai vie.

ANDREI

Uite, o să-i spue să nu mai vie.

D-na ZOTA

Dar nici tu să nu te mai duci după dânsa.

ANDREI

Lasă-l că nici el n'o să se mai ducă.

RADU

Mamă, liniștește-te.

D-na ZOTA

Să-i dăm ceva... o sumă de bani... s'o mărităm cu un om, care atât așteaptă, adică o fată cu ceva parale, dar să n'o mai văd și să n'o mai vezi.

RADU

Bine.

D-na ZOTA (*istovită*)

Radule, m'ai omorât.

SERGIU (*se apropie de Radu*)

Du-te. Du-te sus la tine. Las'o că se liniștește. (*Radu ese*)

SCENA VII

ACEIAȘI FARA RADU

D-na ZOTA

Uite, uite adevărata cauză și noi umblam prin nori.

ANDREI (*vesel*)

Intr'adevăr, e cam nu știu cum.

D-na ZOTA

Fata asta pe care am socotit-o ca făcând parte din familie

SERGIU

Așa s'a socotit și ea... ca făcând parte din familie.

D-na ZOTA

Știi, nici nu pot să-mi reviu.

ANDREI

Bine dar-cazul nu prezintă nici o gravitate. Radu o să priceapă, că a făcut o prostie și o să se despartă curând, mai ales că d-șoara asta e domnișoară cu copil.

D-na ZOTA

Da, dar copilul e al lui Radu.

ANDREI

Aici e buba!

D-na ZOTA

Ce ne facem? Auzi ce nenorocire!

ANDREI

Eu despre partea mea n'ași avea nimic în potriva faptului...

D-na ZOTA

| Ca să ce?

ANDREI (*timid*)

Ca s'o ia!

D-na ZOTA

Ai înebunit? De-aia mi-am crescut eu copilul, ca să fie noră-mea dactilografă?

ANDREI

Când o fi noră-ta, n'o să mai fie dactilografă.

D-na ZOTA

Andrei, lasă-mă, că ești câte odată din cale afară de...

ANDREI

... de prost. Spune că nu mă supăr, dar ce vrei să faci, când e un copil la mijloc.

SERGIU

Lucru care se întâmplă în cele mai bune familii.

ANDREI

Chiar în familiile de miniștri.

D-na ZOTA

Eu știu ce ne rămâne de făcut.

ANDREI

Spune și să facem.

D-na ZOTA

Trebue să vorbești tu cu ea. Să fii sever și categoric.

ANDREI (*neconvins*)

Am să fiu.

D-na ZOTA

Să-i spui, că e un lucru pe care nu-l admitem.

SERGIU

Și să-și vadă de altul.

D-na ZOTA

Să-i dăm cincizeci, șazeci de mii de lei...

ANDREI

Pe an?

D-na ZOTA

Nu. Odată pentru totdeauna. Se va găsi un funcționar dela minister, care s'o iea și să recunoască copilul

SERGIU

Nici că se putea mai bună plească. Zestre și copilul gata.

D-na ZOTA

Nu glumi, Sergiule, că mă scoți din fire. (*Merge spre dreapta agitată*).

SERGIU

Cum să nu glumesc, când găsiți asemenea soluții? Ce vorbiți voi e literatură.

ANDREI (*așezându-se pe scaun*)

Uf! Mă văzui și literat.

SERGIU

Voi vreți să se despartă de ea. Foarte bine. Părerea mea e s'o iea de nevastă.

ANDREI

Păi, dacă o ia, cum o să se despartă?

SERGIU

Mai ușor. Cel mai bun lucru, ca să te desparți de o amantă, e s'o iei de nevastă și pe urmă să divorțezi. Mai lesne divorțezi de nevastă, decât te desparți de o amantă.

ANDREI

Așa e. Are dreptate.

SERGIU

Sau lăsați lucrurile așa. Cu cât veți insista cu atât va fi mai greu. N'ai văzut când te căznești să scoți marca după un plic de scrisoare? Nu se poate, că se rupe plicul. Aruncă scrisoarea într'un sertar și după câtăva vreme, ai să vezi, că se usucă și se deslipește singură.

D-na ZOTA (*lui Andrei*)

Tu ce spui?

ANDREI

Eu, draga mea, vorbesc din experiență... adică din auzite... sau cum să-i spui?

SERGIU

Din experiență auzită.

ANDREI

Experiență auditivă. Românul are o vorbă: cui pe cui să scoate. Ori cât ne-am strădui, să-i despărțim cu vorba, n'ajungem la nici un rezultat. Când e dragostea la mijloc, greu desparti doi oameni.

SERGIU

Vezi cât de mult folosește experiența auditivă.

ANDREI

Taci din gură, că vorbesc eu. Radu nu se desparte de femeea asta până n'o găsi pe alta cu care s'o înlocuiască. Să-l punem să petreacă, să uite, să găsească o femeie neprimejdioasă, care să-l distreze și într'o bună zi o să ne mulțumească chiar el. Așa e Sergiule? Ei, o să-i dăm ceva, așa e Sergiule? Să-și crească copilul și noi o să-l însurăm pe Radu, cum ne-o plăcea. Așa e Sergiule?

D-na ZOTA

Ideea ta de adineauri era bună. Trebuie să-l trimetem în străinătate. Acolo într'o lună de zile o să uite și scăpăm din toată încurcătura.

SERGIU

Foarte bine.

D-na ZOTA

Uite, chiar acum, să te duci să-l găsești și să-i spui. Nu încape nici o discuție, Să-i spui, că așa vrem și nu îngăduim amânări. Iar ei, să-i spui, că o să avem grije de dânsa și dacă poate e mai bine să și plece din București. Din momentul acesta, spune-i că n'are voie să-l mai vadă și că dacă încercă, tu ca Ministru, o închizi cu poliția.

ANDREI

Bine. Mă duc.

SERGIU

Radu e sus la el.

D-na ZOTA

Du-te chiar acum. Eu mă duc să-i pregătesc bagajele.
(*vrea să iasă*).

ANDREI

Dar . . .

D-na ZOTA

Ce e?

ANDREI

Cu ea! Cu ea n'ai vrea mai bine să vorbești tu.

D-na ZOTA

Nu! Eu n'ași putea s'o mai văd în ochi. Vorbește-i tu.
Ai altă autoritate. Ești ministru și e funcționara ta. (*Ese prin dreapta*).

ANDREI

Foarte penibil. Trebuie să vie și ea acuma, că am rugat-o
să-mi termine niște copii.

SERGIU

S'a nimerit foarte bine. Eu o să mă duc, că nu pot
asista la asemenea expulzări.

ANDREI

Ba să nu te duci de loc. Stai și vorbește-i tu. Eu n'o să
pot.

SERGIU

N'am nici un rost, să m'amestec în chestia asta.

ANDREI

Fii măcar de față, ca să mă sprijini cu atitudinea ta morală. (*Umblă enervat, scoțând mereu ceasul din buzunar*).

SERGIU

Stai locului, omule. De ce umbli atât de agitat?

ANDREI

Pentru că e târziu, nu mai vine și mai trebuie să vorbesc și cu Radu. Se întârziază, plec deseară și scap trenul.

SERGIU

Lasă că trenul ăla te așteaptă. (*Râde cu înțeles*).

ANDREI

N'așteaptă. Zău. Odată a plecat mai de vreme,

SERGIU

Adevărat? Are haz.

ANDREI

Dintre atâtea trenuri, care vin cu întârziere, e și câte unul care pleacă mai de vreme, ca să se compenseze.

SERGIU

Aha! Bine.

ANDREI

Eu mă duc sus la Radu. (*Pleacă șovăind*). N'ai idee cât de penibil îmi e! (*Se oprește, îl privește, cu sentiment*). Sergiule . . . ce să-i faci, când e dragoste la mijloc?

SERGIU

E grozav.

ANDREI

Pretutindeni.

SERGIU

Și la orice vârstă.

ANDREI (*ieșind*)Ai dreptate. Și la orice vârstă. (*Ese*).

SCENA IX

SERGIU. — D-NA ZOTA

D-na ZOTA

S'a dus?

SERGIU

Da. S'a dus la Radu.

D-na ZOTA

Nu știu ce am, dar mă simt foarte neliniștită.

SERGIU

E și firesc.

D-na ZOTA

Că, mai e ceva. Presimțirile nu mă mint niciodată. Nu știu pentru ce, dar poate ai observat și tu atitudinea lui Andrei câtă vreme a fost vorba de Zoe Angeliny.

SERGIU

Eu n'am observat nimic.

D-na ZOTA

Nu, nu! Ți-am mai spus, că pe mine nu mă leagă nimeni la gard.

SERGIU

De data asta te-ai înșelat. Din ce-ai văzut tu o atitudine ciudată?

D-na ZOTA

Din felul cum s'a împotrivit, câtă vreme a fost vorba de dânsa și din liniștea când a auzit, că metresa lui Radu e dactilografa.

SERGIU

Dacă 'ar fi fost vorba de doamna Angeliny, omul înțelegea că e chestiunea mai gravă. Când a auzit însă că e vorba de astă laltă, omul de stat — căci nu trebuie să-i luăm lui Andrei ce e al lui, adică perspicacitatea și ușurința cu care seizează chestiunile, — și-a dat seama că e mai puțin grav.

D-na ZOTA

Crezi că e mai puțin grav?

SERGIU

!Cred. Chestiunea lui Radu e mai puțin serioasă de cum mi-o închipuiam. E drept, că femeea de care te desparti mai greu e tocmai aceea pe care o cucerești mai ușor, dar, cum văd eu lucrurile, mi se pare că va fi mai lesne. Nu pot să văd, cum fata asta și-a închipuit că Radu o va lua de nevastă.

D-na ZOTA

Dar ce și-a închipuit?

SERGIU

Probabil că a calculat și ea să ajungă în situația în care ne aflăm. Dintr'o astfel de situație o fată ca ea își face o situație. Cu ce-o să-i dai, o să fie mulțumită să renunțe la Radu. Iată socoteala pe care și-a făcut-o: ori părinții se învoesc și atunci sunt nevasta lui, ori nu se învoesc, dar îmi

vor da atât cât îmi trebuie ca să fiu nevasta altuia. E un cerc vițios în care se învârteste.

D-na ZOTA

Asta i-a fost nenorocirea. Vițiul cercului în care s'a învârtit.

SERGIU (*râde*)

Ești adorabilă.

(*Intră Andrei cu Radu*)

SCENA X

SERGIU. — D-NA ZOTA. — ANDREI. — RADU.

ANDREI

Uite ce băiat cuminte e Radu. A primit. Cam greu, dar a primit.

D-na ZOTA

Bravo Radule!! Asta dovedește, că tot mai ții la mine.

ANDREI

Și că nu ține atât de mult la ea.

D-na ZOTA

Intre mamă ș'o astfel de femei, Radu nici nu putea să șovăe. Știam eu, că n'o să mă superi. Uite, parcă te văd cu bucelele pe spate, colo jos pe covor, jucându-te cu soldații.

ANDREI

Să lăsăm aceste înduioșări care nu cadrează cu situația. Deocamdată Radu are de lucru. Să-l lăsăm. Telegramele sunt pe masă, dicționarul e colo... (*se uită la ceas*). E târziu. Vai

de mine, să nu scap trenul. Lucrează Radule, că noi mergem dincolo.

(Ies câte-și trei. Radu privește în urma lor, apoi merge de aprinde lumina și se așează la biurou, când, ușor, pe ușa din stânga, intră Gina cum intră totdeauna în fiecare zi, ca să lucreze. Radu ridică ochii, îi zâmbeste. Ea rămâne pe loc).

SCENA XI

RADU. — GINA.

GINA *(veselă)*

Ești acasă? Te credeam la Minister.

RADU

Nu. Am rămas acasă.

GINA

Și ești abătut? De ce?

RADU *(privind-o lung)*

Gino. *(vine spre ea).*

GINA

S'a înâmplat ceva?

RADU

Da. Imprejurările au ajuns de așa natură, încât într'o discuție cu mama care vrea cu orice preț să mă însoare, am fost nevoit să-i mărturisesc legătura noastră și taina copilului.

GINA *(simplu)*

Am bănuit imediat, cum am intrat. Intâia oară, venind spre casa voastră, simțeam că mi se strânge inima. Mă stăpâna o presimțire care nu se desminte niciodată *(liniștită)*.
Și ?

RADU (*amărât*)

Și... s'a întâmplat, ceeace era fatal să se întâmple: consiliu de familie și hotărâri supreme.

GINA

Mi le închipui.

RADU

Să n'ai nici o grijă. Mai întâi, bine înțeles, au cerut ca tu, să nu mai vii în casă.

GINA

Firește.

RADU

Și pe mine vor să mă trimeată în străinătate. Iși închipuesc că prin alte locuri, în altă lume, îmi va fi ușor să te uit.

GINA

Și pleci?

RADU

Tu ce mă sfătuești să fac?

GINA

Doamne! . . . Radule! . . . Eu? Eu zic să faci cum vrei, cum te povățuește inima.

RADU

M'am gândit, m'am socotit în tot felul și cred, că spre binele nostru e mai potrivit să plec.

GINA (*copleșită de o durere stăpânită*)

Bine . . . Pleacă!

RADU

O să ne scrim și peste cincisprezece zile, o lună, mă întorc. Le voi spune, că planul nu le-a folosit la nimic, că

m'am supus hotărârea lor tocmai ca să le dovedesc contrariul și că dacă nu mă lasă să te iau, plec din casă și fac aceea ce sunt dator să fac. Ei cred, că prin acest mijloc vor izbuti să ne despartă.

GINA (*răspicat, privind aiurea*)

Eu n'am să te uit niciodată, ori ce s'ar întâmpla.

RADU

Nici eu.

GINA

Doamne! Nu e același lucru. Eu sunt. . . eu sunt un obiect de hârtie, pe care-l câștigi la tombolă într'o seară de bal. Un nimic care face plăcere, de care nu te desparți toată noaptea, cu care te duci acasă și-l arunci într'un colț. Cu vremea îl dai servitoarei sau îl arunci, ca ceva care te încurcă și nu-ți folosește la nimic. Acolo cu alți oameni, în alte petreceri, în mijlocul atâtor femei, te vei gândi mai bine și vei înțelege că poate ai tăi au mai multă dreptate de cât tine, și iată cum vei asvârli obiectul câștigat la tombolă într'o noapte de bal.

RADU

De plecat o să trebue să plec

GINA

S'a sfârșit. (*cu lacrimi în glas*) Presimt eu că s'a sfârșit, — și nu știu pentru ce, Radule, să nu te superi, dar nu mi-am închipuit, că voi trăi clipa asta cu atâta liniște, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic.

RADU

• Să crezi, că nici nu s'a întâmplat ceva. Nici nu mă așteptam, ca lucrul acesta să-ți pară atât de groaznic. Vream un cuvânt de-al tău . . .

GINA

Un cuvânt de-al meu? Ce cuvânt? Care om pe lume poate găsi cuvântul potrivit, care să exprime nenorocirea mea? Drumurile noastre s'au întâlnit o clipă. Am crezut că se vor contopi, ca să mergem înainte împreună — mai departe, dar n'ar fost de cât o încrucișare. Acum ne ducem fiecare în cotro ne-a fost scris. Dacă pleci, s'a isprăvit!

RADU

Gino! (*Se deschide ușa din dreapta și pe pragul ei apare d-na Zota, autoritară.*)

SCENA XII

D-na ZOTA (*fără să se uite la Gina*)

Radule! (*Gina lasă ochii în jos jenată.*)

RADU

Da. (*Ginei*). Du-te, viu numai decât la tine.

D-na ZOTA (*aspră*)

Radule! (*dispare. Radu ese imediat și Gina rămâne singură și părăsită în odaia în care a lucrat și unde n-o să mai intre. Incepe să plângă, mergând spre cămin, ca să-și ia pălăria.*)

SCENA XIII

GINA. — SERGIU. — ANDREI.

ANDREI (*din ușe*)

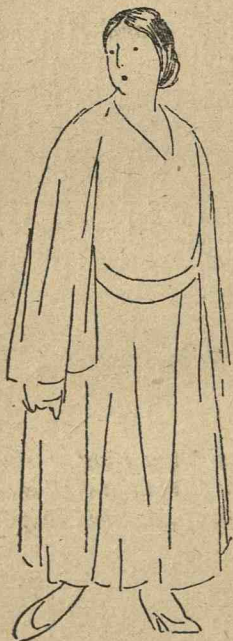
Sergiule, vino și tu puțin încoa. (*intră și Sergiu*). Ai terminat domnișoară?

GINA

Mai aveam puțin domnule ministru, dar . . .

ANDREI

Bine. Lasă c'o să termini altă dată. (*tăcere jenantă. Andrei cu ochii la Sergiu*). Să vezi dumneata . . . în viață sunt împrejurări. . . Nu! . . . Ascultă. . . ce-ai zice d-ta, dacă în loc . . . (*lui Sergiu*). De ce taci? Spune și tu ceva.



SERGIU

N'am ce să spun. Văd că începi, fără să știi ce vrei.

ANDREI

Nici odată un om nu face . . . că așa e viața . . . Unul într'un fel, altul în alt fel... te pomenești că... eu cred că mâine o să plouă.

SERGIU

Da, și pe mine mă înjunghie piciorul.

ANDREI

Toți suferim de reumatism. Suferi și d-ta domnișoară?

GINA

Până acuma nu.

ANDREI

Ei, . . . altfel ce-ai mai făcut? Ce mai faci? Ai mai fost pe la teatru?

GINA

Duminica trecută la matineu.

ANDREI

Ce se juca?

GINA

Fântâna Blanduziei.

ANDREI

A! O știi. De Robert de Flers!

GINA

Nu. E de Alecsandri.

ANDREI

Va să zică, tot un franțuz. Confundam. Sergiule dragă, eu trebuie să ies, pentru că vezi, pierd trenul și n'ai idee ce rele sunt treburile astea. Tu rămâi cu domnișoara să-i spui ce-a spus Didina, și în orice caz ce-a spus să-i spui, spune-i și să-i spui și ei că i-ai spus ce-a spus. . . Asta e. că trebuie neapărat. . . (*fuge glonț pe ușe*).

SCENA XIV

SERGIU. — GINA.

GINA

Domnule Dobrin, e de prisos să mai vorbim pentru că știu despre ce e vorba. Mi-a spus Radu. (*vine spre el*).

SERGIU

Domnișoară, dacă ți-a spus Radu, atunci îmi va fi mai ușor să-ți vorbesc pe șleau, fără înconjur, și fără menajamente.

GINA

Știu. Mai ales fără menajamente. Dar e de prisos. N'am să mai viu. Odată ce lucrurile au ajuns aci, îmi dau seama, că nu mai pot călca, în casa părinților lui Radu.

SERGIU.

Bine înțeles, că toată afacerea asta e o glumă, precum tot în glumă te-ai hotărât, să trăești cu el. O fată inteligentă trebuia să se gândească, că o astfel de legătură nu poate avea un temeiu serios.

GINA

M'am gândit, dar prea târziu.

SERGIU

Intârzierile astea se pedepsesc crud. Bine înțeles familia îți va face o situație și tocmai despre lucrul acesta vream să-ți vorbesc și d-tale.

GINA

Imi va da o despăgubire.

SERGIU

Numește-o cum vrei. Ești tânără, ești frumoasă și pentru că e vorba, ca Radu să plece, cred, că n'ai să te împotrivești și ai să-l lași. E singurul mijloc să-ți reiei și d-ta libertatea și probabil că vei găsi să te măriți.

GINA

Nici odată.

SERGIU

Fă cum crezi. Cu ceace ți se va da, vei putea aștepta câtăva vreme, până se va ivi un om care să te placă și care să te întreție cum meriți să fi întreținută.

GINA (*cu demnitate*)

Nici odată.

SERGIU

Ai un copil. Știm. Radu a mărturisit că e al lui, trebuie să te sacrifici pentru copil, ești nevoită să-l crești.

GINA

Același sacrificiu se impune și mamei și tatălui.

SERGIU

În căsătoriile legitime, dar în împrejurări ca astea...

GINA

... copilul rămâne mamei.

SERGIU

O, doamne! N'am păr în cap câte istorii de astea am văzut cu ochii. Copilul nu-ți rămâne o povară. Peste câtva timp se va găsi cineva să-l recunoască și să-i dea numele.

GINA

Domnule Dobrin. Ascult de câteva minute ce-mi spui d-ta și mi se pare că visez. Nu mă cunoști, de altfel după atâtea luni de zile, văd, că nici cei de aci n'au învățat să mă cunoască. Trebuie să știi, că nu eu i-am așinut calea, ci el mie. Nu-i fac din asta o vină. L-am iubit și eu; am fost o fată cinstită și trebuie să știi, că ființele cinstitute fac de multe ori greșeli mai de neiertat ca celalte. Nu mi-am închipuit niciodată, că voi deveni soția lui.

SERGIU

Dar ce ți-ai închipuit?

GINA

Nimic. Nu știu nici eu ce-am crezut. Am crezut cum cred și acuma, cum simt și acuma, că mă iubește cum îl iubesc eu... cum ne iubim...

SERGIU

Bine dragostea e una, și familia e alta.

GINA

Știu.

SERGIU (*ca să schimbe tonul conversației*)

Haide, haide! Puțin curaj și totul se va sfârși. Iți cerem d-tale mai multă minte și mai mult discernământ.

GINA

Tot mie îmi cereți și asta?

SERGIU

N'ai pe nimeni? N'ai familie?

GINA

Pe nimeni. Mama a murit născându-mă și tata a murit câtva timp după mama

SERGIU

Ciudat. La mine tata a murit născându-mă, pentru că a murit în ziua când m'am născut.

GINA

N'am de cât o mătușe.

SERGIU

Trebue să fie moașe.

GINA

Pentru ce?

SERGIU

Pentru că de obicei, nu știu cum se întâmplă, mătușile d-vs. sunt totdeauna moașe. Locuești singură?

GINA

Nu.

SERGIU

Unde stai?

GINA

Stau cu mătușa mea.

SERGIU

Și mătușa d-tale cu cine stă?

GINA

Stă cu mine.

SERGIU

Și amândouă unde stați?

GINA

Stăm împreună.

SERGIU

Aha!

GINA

Ca să pot complecta informațiunile, ce mi le cereți, sunt nevoită să adaug, că nu primesc pe nimeni și că la mine nu vine decât Radu. Imi dai voe să-i spui pe nume, de oarece acum se știe tot.

SERGIU

Eu nu înțeleg un lucru: ce socoteală ți-ai făcut d-ta? Vezi bine că pe Radu nu poți să-l iei, de măritat cu altcineva nu vrei; de trăit împreună mai departe cu el nu se poate, pentru că dacă nu azi, dar mâine, Radu tot o să se însoare. Când se va întoarce din străinătate, va privi lucrurile cu alți ochi și atunci o să te lase el, fără ca să poți beneficia de ceea ce ți se oferă acum.

GINA

Eu cred, că Radu n'are să mă lase niciodată.

SERGIU

Ești sigură de ce spui?

GINA

Vorbesc cu cea mai deplină siguranță.

SERGIU

In dragoste, ca și la lumina electrică, să nu te bizui prea mult pe siguranță, pentru că se topește când ți-e lumea mai dragă și băjbâi pe întuneric.

GINA

Atunci rămâi așa câtă vreme mă mai iubește încă.

SERGIU

Și pe urmă?

GINA (*mușcându-și buzele ca să nu plângă*)

Nu știu.

SERGIU

In loc să te lase el mai târziu, lasă-l d-ta acuma. Te așteaptă o viață de vis și de lux.

GINA

Nu știu ce e luxul.

SERGIU

Pentru că nu-l ai. Luxul e ceva care face pe bărbați să aibă datorii și pe femei să aibă amanți. Amanți! Iată ce-ți trebuie. Nu mulți, unul. Un om bogat, care să-ți cumpere bijuterii, care să-ți cumpere case, să-ți ia automobile, să te ducă la teatre și prin străinătate. Nu crezi?

GINA

Nu. Il iubesc atât de mult pe Radu, încât mi se pare că păcătuiesc față de el, numai ascultând ce-mi povestești d-ta. Sunt încă atât de aiurită de tot ce se petrece și am primit lovitura asta, așa pe neașteptate, încât... (*stăpânindu-se*) D-ta nu pricepi d-le Dobrin. Mi-ai vorbit cum nu merit să mi se vorbească. Înțeleg să-mi spunei, c'am făcut rău, că nu trebuie să mă mai gândesc la el, că nu trebuie să mai viu, dar nu înțeleg să fiți necuviincioși față de mine, pentrucă... pentrucă... încă odată, nu eu i-am aținut calea, poate că nici el mie... nu știu cum s'a făcut, dar am venit unul spre altul așa, ca și cum ar fi fost scris, că așa trebuie să fie... și pe urmă, căsuța mea modestă cu odăițele albe în care trăisem până atunci, ca o fată cuminte, îmi păru alta. O înfrumuseța dragostea noastră. Era frig. Am pus să facă foc în sobă, am stins lampa, și ne-am așezat împreună, să ne uităm cum arde focul. Ne lipisem unul de altul. Afară strada era pustie și în casă era atâta liniște și era atât de bine, încât îți venea să plângi. (*I se umezesc ochii*). Il iubesc, cu toată patima de care e capabil un suflet cinstit în care el e cel dintâi care a pătruns. Dacă mi-ar spune că pentru fericirea lui trebuie să-mi tai o mână, mi-ași tăia-o. Când e lângă mine, nu mă satur uitându-mă în ochii lui, și după ce pleacă, nu mă satur sărutând ochisorii copilului nostru, care-i seamănă lui, ca două picături de apă. Și uite, când îți vorbesc acuma și când te văd, că par'că ai început să pricepi, mi se pare, că am aci în piept o pasăre care vrea să zboare și pe aripile căreia stă fericirea noastră.

SERGIU (*cu desăvârșire dezarmat*)

Domnișoară... îmi vorbești foarte ciudat, cum n'am mai auzit vorbindu-se. Imi vorbești....

GINA (*încetă de plâns*)

O, domnule Dobrin, n'am vrut să...

SERGIU

Și în fața unei astfel de situații, când știu, că și el te-a

apărat, cum văd că ți se cuvine să fii apărată, mi se pare că e o crimă ce se înfăptuește și nu știu pentru ce, dar adus de împrejurări în mijlocul unei astfel de catastrofe, simt, că poate e de datoria mea să te sprijin și să împiedic nenorocirea d-tale.

GINA (*plângând*)

O, domnule Dobrin.

SERGIU

Te-am înțeles!

(*se apropie de ea*)

Nu mai plânge. Iartă-mă. Poate că la început am fost și eu necuviincios, nu te-am cunoscut. Credeam, că ești o exaltată, căreia i se pare că iubește, și vrea să-și atingă un scop bine calculat. Ei, bine, m'am înșelat. Iartă-mă domnișoară, nici odată în viața mea n'am regretat, ca acuma, ușurința cu care am 'asvârlit cuvintele, și nu pot să răscumpăr greșala decât asigurându-te de tot sprijinul meu. Vei avea în mine un reazăm. Spuneai că nu ai pe nimeni, că nu-l ai de cât pe Radu, ei bine, de azi înainte vom fi doi care să ne îngrijim de d-ta, și nu cred să mă înșel, închipuindu-mi, că sunt fericiți bărbații cari au norocul să găsească o astfel de femeie.

GINA (*plângând*)

Domnule Dobrin! (*în bucuria ei vrea să-i sărute mâinile*).

SERGIU

Ce faci? Fii cuminte. Dar trebuie să ai răbdare, trebuie să ai multă răbdare, ca să aducem lucrurile la bun sfârșit.

GINA (*ștergându-și ochii*)

Da, domnule Dobrin

SERGIU

(Iși scoate batista, își șterge și el ochii, apoi mașinalicește pe măsură ce vorbește, șterge ochii Ginei, care plânge mereu).

M'ai convins pe mine, dar nu i-ai convins încă pe ei. Cu Ministrul va fi ușor, cu soră-mea va fi mai greu. Cu vremea însă îți făgăduesc, că vom izbuti.

GINA

Dar dacă pleacă?

SERGIU

Lasă-l să plece. Pe aici nu mai poți să vii. Te sfătuesc să pleci și dela Minister. Mă voi ocupa de d-ta ca să-mi îngrijești nepotelul. Nepotelul meu ! Cum îl cheamă ?

GINA

Ca pe Tatăl său, Radu. In casă noi îi spunem Mărgeluș.

SERGIU

Foarte bine. Voi veni chiar mâine să fac cunoștința cu domnul Mărgeluș. D-ta ai să fii cuminte și ai să aștepti. Vom chibzui, să rânduim lucrurile cum e mai bine. Nu cer din partea d-tale decât răbdare.

GINA (*înviorată*)

Da, domnule Dobrin.

SERGIU

Și să nu te schimbi, ca să nu mă dai de rușine. De azi înainte ești sub ocrotirea mea și trebuie să știi că am mână bună. Și acum du-te, du-te acasă, și așteaptă-mă pe mâine.

GINA

Da, domnule Dobrin.

~~GINA~~ *Sergiu*

Viața are tot felul de surprize, și câte odată ne mirăm singuri a cui a fost bagheta magică de-a schimbat cursul fatal

al întâmplărilor omenеști? Du-te domnișoară și fii sigură de mine.

GINA

Bine, domnule Dobrin. (S'a îmbrăcat și pornește să iasă. Tocmai atunci intră Radu prin dreapta. O vede când iese, și e mirat. Simte, că s'a petrecut ceva și întreabă din ochi pe Sergiu)

SCENA XV

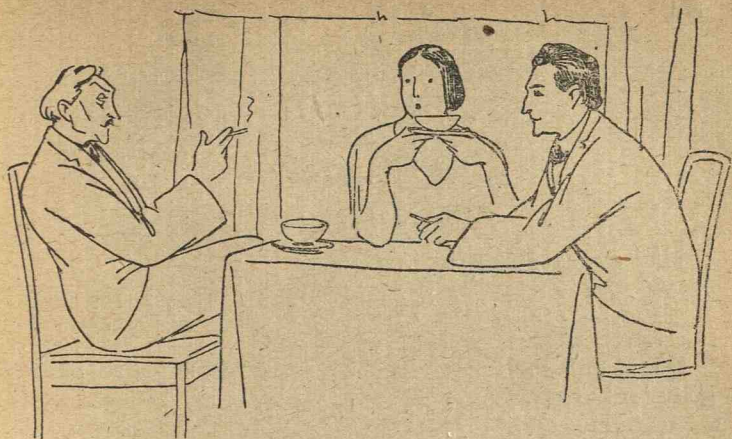
SERGIU. — RADU.

SERGIU (*mergând spre el*)

Las'o să plece. Stai jos, că am să-ți povestesc.

CORTINA





ACTUL AL III-lea

După câteva săptămâni la Sergiu. Moșie pe lângă Ti'u. O odaie mare care slujește de vestibul. În fund uși care dau pe un ceardac de unde cobori în parc. La stânga în scenă o scară de stejar duce la etajul de sus. Dela scară până în față un divan mare acoperit cu scoarțe. La dreapta două uși. În mijlocul scenei masă mare pregătită pentru cafeaua cu lapte. Pe pereți capete de cerbi, puști, tablouri de vânătoare. Dimineată. Zi senină și luminoasă.

SCENA I

SERGIU

(pe ceardac vorbind cu cineva de afară)

Vezi și de Murgu! Dacă ți se pare, că are ceva, pune șeaua pe el și după masă să-l ducem în oraș la doctor. — Ascultă, Sava, nu lăsa câinii să intre prin zarzavat, că rămânem flămânzi de iarnă. Așa. Inchide poarta. — Ilinco, spune conitei să vie la cafea. *(Mai stă puțin și coboară în scenă).*

SCENA II

SERGIU — GINA.

GINA (*intrând repede*)

M'ai chemat? Ai treabă cu mine?

SERGIU

Da. E prea mult soare în curte și nu e bine pentru Mărgeluș. Adu-l sus, pe terasă.

GINA

Mă duc.

SERGIU

Altfel scriu lui tat'său în Elveția, că nu se poartă bine și o să-l dau afară (*Gina râde și ese prin fund. Sergiu o urmărește mulțumit*).

SCENA III

SERGIU — RADU.

(*Radu intră prin dreapta în costum de călărie și cu o pușcă în mână*).

SERGIU

Ei?

RADU

Nimic. Ai avut dreptate. Când ne-om duce la București, s'o dăm la reparat.

SERGIU

Ți-am spus eu? Nu mai face nici doi bani.

RADU (*examinând pușca*)

Țeava e bună, dar cocoșul lasă de dorit. Tragi și câte-o dată nu ia foc.

SERGIU

Se vede, că cocoșul ăsta e clapon.

RADU (*râde*)

Posibil.

SERGIU

Pune-o în cui și păzește-te. Puștile astea, cari nu iau foc când tragi, sunt totdeauna în întârziere. Stai cu ele în mână și se descarcă fără să știi. (*Se așează la masă*).

RADU (*punând pușca de-o parte*)

Unde e Gîna? (*Se așează și el*).

SERGIU

Pe-afară, cu ouăle, cu puii, cu caprele, cu copilul,...! Par'că toată viața n'a stat decît la țară. I-am spus, să vie sus.

RADU

Poșta?

SERGIU

E prea de vreme. Peste o jumătate de ceas ne-o aduce Costache.

RADU

Sunt curios să văd gazetele.

SERGIU

Acuma, vara, nu prea ai ce să citești în ele. Ori cum, are aerul că guvernul s'a temut de ceva, de s'a remaniat tocmai acuma.

RADU

Se vede, că îl anemiase tata.

SERGIU

În orice caz, la dreptul vorbind, acum că suntem numai între noi, bietul tată-tău e om cum se cade, dar nu făcea de ministru. Mi-era și milă de el, când îl vedeam sbătându-se ca un pește pe uscat. Să nu crezi, că lui îi pasă. Andrei trebuie să fie bucuros, că a scăpat. Cine trebuie, însă, să fie fiartă, e biata Didina. Copiii amândoi plecați, ea nu mai e ministreasă...

RADU

Biata mama, trebuie să fie tare necăjită.

SERGIU

Mai ales, că nu primește nici un rând dela tine.

RADU

Alaltăeri, în gară, trecea un prieten al meu cu Simplonul. Am făcut repede câteva rânduri și l-am rugat, să le trimeată mamei, din Elveția. Așa, că tot o să primească ceva.

SERGIU

Scrisoarea ta nici n'ă trecut de Craiova. Indatoritorul tău prieten a rupt-o de la prima stație.

RADU

Ce Dumnezeu!

SERGIU

Eu am avut scrisori de dus la adresă și le-am rupt după ce le citeam. N'ai idee ce distrativ e în tren să citești scrisorile, care ți se dau, cu rugăminte de a le duce cu tine. Mare nenorocire era, dacă mă făceam factor poștal.

RADU

Bravo!

SERGIU

Dacă nu le rupi, le uiți în buzunar. Ce vrei? Le uiți pe ale tale, dar să-ți mai aduci aminte de ale altora.

RADU

Va să zică mama?

SERGIU

Rămâne fără nici o știre dela tine.

SCENA IV

SERGIU — RADU — GINA (PE CEARDAC), — MOȘ COSTACHE (AFARA),

GINA

(A apărut pe terasă, trecând prin fața ușilor, împingând un cărucior cu coșul ridicat. L'a dus de-o parte, așa că nu se mai vede din scenă).

Te duci la gară, moș Costache? Ne-aduci poșta?

MOȘ COSTACHE *(de-afară)*

Da, conică.

GINA

Drum bun.

MOȘ COSTACHE

Sărut mâna.

GINA *(intrând în scenă)*

V'am făcut o salată orientală, eum n'ați mai mâncat.

SERGIU

Unde-ai pus copilul?

GINA

Departa pe terasă, ca să nu-l deștepte cineva. De când e aicea, să nu-i fie de deochi, s'a făcut, ca un îngerăș.

RADU

Aerul.

GINA

Uite ce murdară sunt! (*își scoate un șorț mare care era pe ea*). Am dat de mâncare la rațe. Radule, știi ce obraznică e Moțata? Mă mușcă de picior și măcăe când mă vede, parcă nu m-a văzut de un an. Tu ce-ai mai făcut?

RADU

Am fost să încerc o pușcă

(*Intră un servitor din dreapta cu laptele și cafeaua pe o tavă*)

GINA

Poftiți la cafea. Uite ce smântână! Radule, e pentru tine. (*Servitorul ese. Gina se așează. Radu iese pe terasă*). S'a dus să-și vadă băiatul. M'a înebunit. Cum se apropie de el, i se pare că are căldură, că nu respiră bine, ori că i se strâmbă picioarele.

SERGIU

Așa sunt toți părinții. Și mumă-mea tot așa a fost. Spunea, că o să fiu chel, pentru că m'am născut fără păr.

GINA (*strigând*)

Radule, hai la cafea. Ai să deștepți copilul.

RADU (*intrând*)

Nu ți se pare, că are puțină căldură?

GINA

Are mânușițele calde, pentru că stă la soare.

SERGIU

Nu-l mai cocoloșiți atâta, c'o să-l îmbolnăviți.

RADU

Am pus căruciorul la umbră. Acolo era prea mult soare.

GINA

Să-l lași acolo unde-l pun eu. La umbră e răcoare. (*urcă pe terasă*).

RADU

Nici în soare nu e bine, că-l bate la cap. (*urcă după ea*).

GINA

Să faci așa cum spun eu. (*a eșit*).

RADU (*ese după ea*)

O să'mbolnăvești copilul.

SERGIU (*singur, turnându-și cafea*)

Hei? Ce faceți? Beți cafeaua, ori vă mănânc eu toată smântâna. (*cei doi se reîntorc*).

GINA

Să mă lași să fac cum vreau.

RADU

Tu nu te pricepi. Am citit în carte, că toți copiii până la un an...

SERGIU

Cartea e o prostie. Nu creșteți copilul după carte, c'o să-î meargă rău.

GINA (*turnând cafeaua în cești*)

Poftim. (*Se așează toți la masă*).

SERGIU

După masă, pe la trei, eu zic să mergem la vie.

GINA

Dacă n'o ploua mergem. Radu nu poate, pentrucă e în Elveția.

RADU

Ce îngrijați trebuie să fie ai mei văzând, că n'au nici o știre de la mine.

GINA

Și ce bucurie dacă ar afla că suntem împreună!... Par'că o văd pe mama ta: (*imitând-o*) „Pe mine nu mă leagă nimeni la gard!” (*râde*).

RADU

Și tata: (*imitându-l*) „Eu cred, Didino, că... așa cum se poate... nici vorbă... vasă zică, așa că... Ce faci Sergiule? Spune și tu ceva!” (*râd câteșitrei*).

SERGIU

Dar eu?

GINA

Lasă-mă pe mine. (*se ridică dela masă și-l imită în picioare*). „Radu are să se convingă, că nu tot ce zboară se mănâncă, dovadă că nu mănâcăm aeroplanе”. (*alt răs*).

SERGIU

Ce fericiți sunteți copii și ce mulțumiți sunt eu de mulțumirea voastră. Uite, când vă văd așa pe amândoi, par'că regret, că nu mi-am făcut și eu un rost pe lume. Ce bine e să știi, că ai lângă tine un suflet, care te acoperă cu dragostea lui. Când pleci și ești departe, e bine să știi, că undeva e o ființă . . . sunt două ființe, care te doresc, care te așteaptă . . .

GINA

Ți-ai făcut acum rostul, pe care îl regretai. Nu e un suflet, sunt trei suflete, care te acoperă cu dragostea lor.

SERGIU

Ești mulțumită de mine ?

GINA

Mai incape vorbă.

SERGIU

M'am ținut de făgăduială? Ți-am spus eu, să ai răbdare, că mă voi ocupa de voi? Și de trei săptămâni de când sunteți aici, nu mă gândesc de cât cum să vă fac fericiți. Știu! Radu mai vrea ceva. Vrea ziua mare când lucrurile se vor împăca. Vrea ziua, când se va duce acasă să spună: „Iată m'am întors cu aceleași gânduri și aceleași hotărâri“.

RADU

O să vie.

SERGIU

Trebue să vie, căci în viața dragii mei, — ascultați-mă pe mine, care am văzut destule, — sunt lucrurile orânduite dinainte și noi nu facem de cât să ne supunem unei legi pe care n'o înlături cum nu poți înlătura somnul. Vedetei voi: Margeluș vroia să se nască, cerea viața, cerea întrupare; te-a luat pe tine și te-a dus spre ea și de la primul cuvânt de

dragoste, ce l-ai rostit, a început să pâlpe, undeva departe, flacăra, care trebuia să-l aducă pe lume. Natura nu ține seamă de legile noastre; ea nu cunoaște de cât pe ale ei.

SCENA V

ACEIAȘI, INTRĂ SERVITORUL.

SERVITORUL

Conașule, vă poștește la telefon

SERGIU

Pe mine?

SERVITORUL

Vă chiamă gara.

SERGIU

Aha. Probabil, că au venit vagoanele la încărcat. Vă cer voe o secundă. (*ese. Servitorul strânge masa și țese*).

RADU

Soră-mea Olga, trebuie să fie acum în Italia.

GINA

Să nu-i dea în gând, să meargă la Lucerna, ca să te întâlnească pe tine.

RADU

N'avea grije. Nu e Olga din alea care să dorească familia. Olga e o ființă aparte, în viața ei n'a iubit pe nimeni. Chiar păpușile le bătea și le spârgea. (*se scoală și urcă*). O să plouă.

GINA

Nu se știe. Și eri s'a înnorat de credeai, că se prăpădește pământul, și pe urmă s'a făcut senin.

SCENA VI

RADU — GINA — SERGIU

SERGIU

Copii, o surpriză ne mai pomenită. Vine mama!

RADU

Mama?

GINA. (*se ridică*)

O fi aflat, că suntem aici și vine să mă gonească.

SERGIU

Nu cred. Trebuie să se fi întâmplat altceva.

RADU

Mama? Așa pe neașteptate? (*rămâne pe gânduri*).

SERGIU

Știu eu ce poate să fie? Am rămas încrămenit. Vîu la telefon și aud glasul ei. A sosit cu trenul acuma și mă anunță că vine. Noroc că e trăsura la gară. O trimisesem să ia niște pachete.

GINA

La gară? Atunci trebuie să și vie?

SERGIU

Un sfert de oră.

RADU

Mama? Să-i fi spus cineva, că sunt aci?

SERGIU

Mi-a spus: „Sergiule am sosit acuma, viu la tine sunt amărâtă rău”.

RADU

Să i se fi întâmplat tatii ceva?

SERGIU

N'ar fi plecat din București.

GINA

Olghi?

SERGIU

Nu. I s'a întâmplat ei ceva și vine la mine.

GINA

Atunci... noi ce ne facem?

SERGIU

Voi? O să treceți dincolo și vă faceți, că nu știți nimic.

RADU

Dar dacă rămâne aici?

SERGIU

O să vedem. Văd eu ce e de făcut. Mai întâi trebuie să văd despre ce e vorba. Luați copilul de-acolo.

GINA

Il iau. (*ese*).

SERGIU

Nu vă alarmați degeaba. Nu e nici o nevoe, să știe că sunteți aici.

RADU

In orice caz, te rog, să-mi spui și mie de ce-a venit.

SERGIU

Dacă văd, că vrea să stea, luați trăsura și vă duceți câteva zile la vie. Pul să vă pregătească acolo casa vierului. *(Gina intră în scenă cu căruciorul).*

RADU

Mergem, să stăm la vie.

SERGIU

Dacă o fi nevoie, mergeți la vie. Deocamdată duceți-vă dincolo, că dacă trăsura a luat-o p in arătură, o să vă poameniți cu mama pe ușă.

GINA

Haidem. *(iese prin dreapta cu Radu și cu căruciorul).*

SERGIU *(Strigă)*

Ștefane! *(intră servitorul)* Vezi, când o veni soră-mea, să pregătești ceva, că poate îi e foame. Să nu spui nimic despre cine e aci. Nu vreau să se știe. Tu ești bălat deștept și ai să spui și pe afară, să nu spue nimeni nimic. Vreau să fac soră-mi o surpriză.

SERVITORUL

Prea bine. *(Se aud clopoței trăsurei, care vine).*

SERGIU

Uite, că vine trăsura. Du-te. *(servitorul ese. Sergiu iese pe scardac și salută cu mâna. După câțva timp se ivește d-na Zota).*

SCENA VII

SERGIU — D-NA ZOTA — FECIORUL (DIN BUCUREȘTI)

SERGIU (*ațară*)

Ce e Didino, ce s'a 'ntâmplat?

D-na ZOTĂ (*ațară*)

Vezi Sergiule dragă, că e ceva grav, dacă m'am hotărât să plec și să vii la tine, așa, fără veste. (*feciorului din București, care o însoțește*). Du-te jos. Iți mulțumesc. (*intră cu Sergiu*). Mi-am adus și feciorul cu mine, ca să nu vii singură. Mă gândeam, că poate nu ești aici și ești la vie.

SERGIU

Bine. Stai jos. Scoate astea după tine și odihnește-te.

D-na ZOTA

Cum? Nu ești curios, să afli ce mă aduce așa, ca o furtună?

SERGIU

Sunt curios, dar dacă îmi vei povesti în halul în care ești, n'am să pricep nimica. De-ai a e mai bine să stai jos. (*D-na Zota se așează*). Așa. Răsufli bine și începe. (*El se așează pe divan. Ea pe un scaun dela masă*).

D-na ZOTA

Numai la tine puteam să vii, să-mi vărs focul și tu mă primești, ca pe o nebună de care vrei să-ți bați joc.

SERGIU

De loc, Didino. Te primesc, ca un frate și sunt gata,

să-ți dau o mână de ajutor, dacă ai cumva nevoie de ea. Vrei ceva? Un ceai? O cafea cu lapte?

D-na ZOTA

Nimic. Eri toată ziua n'am luat nimic în gură.—Ascultă. Știi, că ți-am spus într'o zi, cum mă mira faptul, că Andrei luase o atitudine ciudată, când ni se părea, că Radu e amoretzat de Zoe Angeliny.

SERGIU (*a priceput tot*)

Aha!

D-na ZOTA

Tu ai spus, că sunt fleacuri. Să vedem dacă acuma tot așa o să spui. Știi, că pe mine nu mă leagă nimeni la gard.

SERGIU

Știu.

D-na ZOTA

După ce a plecat Radu din București și m'am mai liniștit puțin, a început din nou să mă roadă bănuiala și m'am pus să cercetez. Era ceva lăuntric, care îmi spunea: „bagă de seamă Didino, în ce crezi tu, ai dreptate”

Intr'o seară, Andrei, iar îmi spune că pleacă, să inspecteze nu știu ce servicii de pescărie ale statului. Il las să plece și după un sfert de oră telefonez șefului gărei, să comunice ministrului Zota că îi telefonează doamna, soția dumnealui. Care nu-mi fu mirarea, când șeful gărei îmi răspunde, că i-ar comunica bucuros, dar în gară nu e nici urmă de ministru. „Cum se poate domnule, pleacă astă seară”! „Nu ni s'a anunțat nimic, și la singurul tren care mai pleacă în seara asta, n'am atașat vagon ministerial”.

Știi, îți închipui, în ce stare mă găseam. A treia zi Andrei se întoarce . . .

SERGIU

Și ce ți-a spus?

D-na ZOTA

Că sunt o proastă, că el când pleacă în inspecție nu dă svon în țară, ca să-și poată surprinde funcționarii și că pleacă totdeauna fără să se știe.

SERGIU

Cu toate astea, scria mereu în jurnale când pleacă.

D-na ZOTA

Tocmai. Scria și în ziua aceea. În sfârșit a dat Dumnezeu de-a plecat din Minister.

SERGIU

Și ți-a părut bine?

D-na ZOTA

Mulțumesc lui Dumnezeu, că s'a isprăvit. Ministerul mi-a adus toate nenorocirile. Prin el am făcut cunoștința lui Zoe, de-acolo am luat pe dactilografă, și tot din pricina Ministerului am dat-o pe Olga după Dragnea.

SERGIU

Cum? Olga ...

D-na ZOTA

A! Stai să-ți povestesc cu Olga.

SERGIU

Nu. Isprăvește întâi cu Andrei.

D-na ZOTA

Da. Când n'a mai fost ministru, zic, să vedem domnule

Andrei la ce inspecție te mai duci acuma? Ce să vezi? Mă pomenesc, că reînvie în el vechea lui patimă de vânătoare și nici una, nici două . . . că pleacă la vânătoare. În timpul ăsta, Zoe venea pe la mine și eu mă duceam mereu pe la ea. Intr'o seară în momentul plecării la vânătoare, îl văd cău-tând, ca un nebun o chee. „Ce chee Andrei“? „Cheea dela geamantan“. Căuta un *yale*. După ce se întoarce, iau cheea pe care acuma o pusese pe înel cu celelalte și mă duc la Zoe. Incerc la ușa de intrare, nu se potrivea. Incerc la terasă și se potrivește.

SERGIU

Nu e un indiciu.

D-na ZOTA

Ba e, pentru că *yalele* nu se potrivesc de cât la broasca lor. Eri seară îl văd iar că se pregătește de plecare pentru o vânătoare în delta Dunărei. Il las să plece, și mă duc iute pe stradă în dreptul casei ei. Peste un sfert de oră apare domnul Andrei în cizme și cu pușca la spinare. Bine înțeles, că s'a întors acasă, eu m'am încuiat în odaie, am petrecut o noapte îngrozitoare și cu primul tren am fugit la tine. Sergiule, învață-mă ce să fac.

SERGIU

Eu dela început, te-ai fi sfătuit, să nu-l urmărești.

D-na ZOTA

Nu puteam. Vream să știu.

SERGIU

Ei, și-acuma?

D-na ZOTA

Nu vreau să-l mai văd.

SERGIU

E foarte ușor, să spui asta din gură, dar după o căsnicie de atâta vreme, e imposibil să te desparti. Aveți copii mari, ei vă impun anumite îndatoriri. Pe urmă Andrei e om politic. Se face scandal, gazetele se vor agăța și vor exploata cazul făcându-l de răs. Imbogățiți cronica scandaloasă fără nici o nevoie, când lucrurile se pot împăca ușor.

Am să caut să-l văd. Sunt sigur, că regretă și regretul lui va fi deajuns, ca să uiți.

D-na ZOTA

Nu pot.

SERGIU

Ai să poți. Olga e departe. Radu e... departe! Tu ești amărâtă!! Dacă ai avea copii lângă tine, măcar pe unul, dacă nu pe amândoi, te-asigur că ai fi mai liniștită.

D-na ZOTA

De multe ori m'am gândit la asta.

SERGIU

Eram sigur fără s'o spui. Femeea găsește mai iute mijlocul să uite de cât bărbatul. Când sunt copii mici se îngrijește de educația lor, când sunt mai mari de copii copiilor

D-na ZOTA

N'am avut parte nici de ei. Radu de când a plecat nu mi-a scris un rând, iar Olga îmi scrie, că vrea să se despartă.

SERGIU

Dacă nu trăește bine, îmi vine să cred, că e de vină ea, nu el.

D-na ZOTA

Așa cred și eu. Dragnea a scris lui Andrei o scrisoare

în care se plânge de Olga, E cheltuitoare și peste măsura de cochetă.

SERGIU

Ciudat ! Olga, care a avut o educație aleasă, e pornită pe un drum greșit.

D-na ZOTA

N'am avut noroc. Mă așteptam dela copii, să am vre-o mulțumire. Ași fi vrut un copil de a-l lor. Mereu, în supărarea mea, simțeam nevoia unei înduioșări. Două brațe de copil, să-mi înlănțue gâtul și răsul lui să-mi usuce lacrimile. De mai multe ori mă gândeam să merg, să văd pe copilul lui Radu, dar mă oprea faptul, că trebuia s'o văd și pe ea. Pe urmă mi-era frică, să nu mă prindă dragostea de el și plecarea lui Radu să nu fi folosit la nimic.

SERGIU

Trebuia să te lași influențată de prima pornire.

D-na ZOTA

Ar fi fost rău.

SERGIU

N'ar fi fost rău de loc. Nici odată nu mă dau în lături, să mă iau după inspirația primului moment. Gândește-te, că la urma urmei e copilul lui Radu și orice ai face, aici sau aiurea, rămâi bunica lui. Vezi, vezi, că ți se umezesc ochii. Când ți-ai fi lipit obrazul de obrăjorul lui ai fi simțit, că e viața din viața lui și a ta...

SCENA VIII

SERGIU — D-NA ZOTA — MOȘ COSTACHE

MOȘ COSTACHE (*intrând cu poșta*)

Sărut mâna. Am adus poșta.

SERGIU

Bine. Pune-o acolo.

MOȘ COSTACHE

E jurnalele și mai e o scrisoare pentru d-na Zota.
(Sergiu încrunță sprâncenele și vine spre el).



D-na ZOTA

Pentru mine? Nu știe nimeni, că sunt aici.
(se ridică).

MOȘ COSTACHE

Nu pentru d-voastră. Pentru doamna Zota.

D-na ZOTA

Eu sunt d-na Zota.

MOȘ COSTACHE

Da, de unde! Conița Zota e coniță noastră. O coniță frumoasă și tânără, ca o domnișoară.

SERGIU

Bine, bine, bine, lasă aici și du-te.

MOȘ COSTACHE

Uite că le las. Sărut mâna.

SERGIU

Să trăești. *(Moș Costache ese).*

SCENA IX

SERGIU — D-NA ZOTA

D-na ZOTA

Ce e asta Sergiule?

SERGIU

Ce să fie? Nimic!

D-na ZOTA

Cine e persoana asta, care se dă drept mine?

SERGIU

Didino dragă, când ai avut pretenția, să te ocupi de 280 de copii ai altora, de ce n'ași avea dreptul eu, să mă ocup de unul singur, care e ca și al meu.

D-na ZOTA

Bine Sergiule, dar era vorba . . .

SERGIU

Era, dar se schimbă multe. Ți-aduci aminte, că și eu eram de părerea voastră. Intr'o seară în ajunul plecării lui Radu, m'am dus la ea, să-i văd copilul. De altfel aceasta fusese și dorința ta. Am intrat în casă foarte pornit. Radu era acolo și când am văzut copilul atât de drăguț și de nevinovat, gongănind între mă-sa și tată-său, îți mărturisesc, că m-a impresionat. Odăițele albe, curate, orânduite cu gustul care indică o femeie puțin banală ; fata asta, care plângea bănuind în ultimele ceasuri, care le mai trăia cu iubitul ei, că vor fi și cele din urmă ; Radu care se despărțea neînchipuit de greu de copilul lui și de femeea pe care o iubea, — mi-a venit nu știu cum, și m'am gândit, că facem aceeași crimă, că a copiilor smintiți, care distrug primăvara cuibul rândunelelor. Am luat copilul la mine, să-l cresc eu.

D-na ZOTA

Și Radu?

SERGIU

Radu? . . . Radu a plecat.

D-na ZOTA (*emoționată*)

Și copilul lui . . . băiețușul lui . . . e la tine?

SERGIU

Da.

D-na ZOTA (*revenindu-și*)

Vai Sergiule, dacă știam numai veneam.

SERGIU

Nu e neapărată nevoie să-l vezi.

D-na ZOTA

Nici nu vreau să-l văd.

SERGIU

În orice caz, între d-na Angeliny care caută să strice o căsnicie veche, între Olga, care deși e fata noastră, dar trebuie, să mărturisim, că n'a eșit cum doream să iasă, nu știu, de ce am oropsi copilul femeii, care a rămas cinstită și al cărei singur păcat, e că n'a început pe unde trebuia să înceapă.

D-na ZOTA

E blond? Cui era Radu când era mic?

SERGIU

Radu întreg.

D-na ZOTA

E voinic? Sănătos?

SERGIU

La București se anemiase, dar aci la țară i-a meis bine.

D-na ZOTA

Mânca-l-ar mama! (*după o pauză*). Adu-mi-l, să-l văd

SERGIU

Să nu te lege la gard.

D-na ZOTA

Nu. . . adu-mi-l să-l văd! Mi s'a făcut un dor de Radu, de cred că înnebunesc. Adu-mi-l, dar numai pe el.

SERGIU

Așteaptă. (Sergiu ese. D-na Zota așteaptă nemișcată în prada unei emoții cumplite. Sergiu se întoarce împingând căruciorul).

SCENA X

SERGIU — D-NA ZOTA — MARGELUȘ

SERGIU

Dă-mi voe să-ți prezint pe boer Mărgeluș. Binișor, că doarme.

D-na ZOTA (*se apropie cu lacrimile în ochi*)

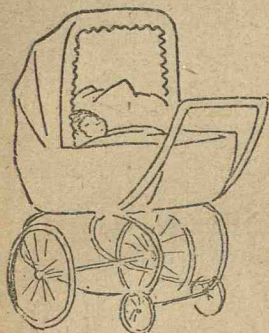
Maică dragă. . . Răducul meu! . . . Doarme, îngerașul! Ptiu! ptiu! . . . să nu-l deochi. Păcat că nu deschide ochii. Imi pare bine, că nu seamănă cu mă-sa.

SERGIU

Are și ceva de al mă-si, dar în colo e Radu leit.

D-na ZOTA

Mi se pare, că trăesc atâția ani în urmă. Nu aveam încă pe Olga și Radu ridica toată casa în sus. Ingratul, acum m'a uitat. De când a plecat nu s'a gândit să-mi... (*uitându-se la copil*). E învelit bine? La vârsta asta e deajuns un curent, ca să se prăpădească. Tu n'ai primit nimic dela Radu?



SERGIU

N'am primit nimic, dar știu, că e bine și că e fericit.

D-na ZOTA

Prin cine? (*s'a așezat pe scaunul din dreapta și mișcă legănând căruciorul*).

SERGIU

Am și eu mijloacele mele de corespondență.

D-na ZOTA

Bietul copil. Două, trei, zile a fost foarte trist, dar în ultima zi, ziua plecării, părea înviorat și vesel. Se vede, că frigurile plecării îi risipise mâhnirea.

SERGIU

Se vede!!

D-na ZOTA

Ei și-acuma, când s'o întoarce? Te rog, să nici nu știe, că a fost copilul la tine. Mare nenorocire a fost aducerea fetei aceleia în casă. Dactilografă ne trebuia!

SERGIU

Când a intervenit pe lângă tat'său, să o ia la Minister, și când a dat ideea să o detașeze la cabinetul ministrului, Mărgeluș se născuse de mult. Radu vroia încetul cu încetul, să te facă, s'o cunoști, s'o prețuești, ca să nu-ți vie atât de greu, când vei afla adevărul.

D-na ZOTA

Mulțumesc lui Dumnezeu, că l-am aflat la timp.

SERGIU

Nu se știe.

D-na ZOTA

De ce?

SERGIU

Pentru că mi-a scris. (*Radu se ivește pe ceardac. Sergiu îi face semn, să nu intre*).

D-na ZOTA

Vasă zică tot ți-a scris. Și nouă nici un rând.

SERGIU

Vouă n'avea ce să vă scrie.

D-na ZOTA

E sănătos? Ce spune? Arată-mi scrisoarea!

SERGIU

Imi scrie, că e foarte nenorocit, că aerul nu-i prieste, că dorul de țară și de-ai lui îi seacă sufletul. Mă roagă, să-i îngrijesc copilul și îi pare bine, că încercarea la care l-ați supus, l-a făcut să vadă și mai mult, cât o iubește pe Gina. Se întoarce în curând, ca s'o ia.

D-na ZOTA (*speriată*)

Radu!!!

SERGIU

Da. Uite-l că s'a și întors. (*intră Radu*).

SCENA XI

SERGIU — D-NA ZOTA — RADU.

D-na ZOTA (*emoționată*)

Radule!

RADU

Mamă! Eram aproape de tine. Când te-am văzut venind, îmi venea, să-ți ies în cale, cum fugeam Sâmbăta, când veneai, să mă iei dela școală.

D-na ZOTA (*revenindu-și și stăpânindu-se*)

Nu! Iată un lucru pe care nu-l îngădui. Sergiule, bănuiesc tot și poți să te și superi, sunt în casa ta, dar nu mă sili, să fac lucruri pe care nu le pot face.

SERGIU

Nu te silește nimeni. Tu ai cerut să vezi copilul și Radu cum era și firec nu s'a putut stăpâni.

D-na ZOTA

Mi-ai stricat toată bucuria de a te revedea. Nu-mi cere, să fac lucruri, pentru care am suferit prea mult. Regret, că am venit Sergiule. Prea m'au năpădit nenorocirile.

SERGIU

Nu-ți cere nimeni nimic. (*lui Radu*). Du-te Radule, du-te sus în Elveția. Chiamă și pe Gina, să stea cu tine. (*Radu urcă scările anevoe și dispare sus*).

SCENA XII

D-NA ZOTA — SERGIU

D-na ZOTA

I-ai luat la tine și-ai făcut rău. Trebuia să-l lași să plece. Dacă pleca ar fi uitat-o.

SERGIU

Tocmai, ca să n'o uite nu l'am lăsat, să plece.

D-na ZOTA

Nu înțeleg.

SERGIU

Ai să înțelegi când vei fi mai liniștită. (*afară se aude goarna unui automobil*). Încă un mosafir. Azi e ziua surprizelor.

D-na ZOTA

Cine să fie?

SERGIU

Imi închipui.

D-na ZOTA

A, nu! Asta e prea mult. Prea multe într'o singură zi.

SERGIU

Nu lăsa nimic pe mâine, fă-le toate azi.

D-na ZOTA

Nu vreau.

SERGIU

Nu-l pot da afară. Uite, treci dincolo sau du-te la Radu în Elveția.

D-na ZOTA

*(aiurită nu știe ce să facă, stă pe gânduri, apoi ia o hotărâre).
Trec dincolo. (Ia căruciorul cu ea. Sergiu râde).*

SCENA XIII

SERGIU — APOI ANDREI

*Sergiu a eșit pe terasă. După un timp se aude automobilul
la scară și apare Andrei foarte îngrijat.*

ANDREI

Didina e aici?

SERGIU

E aici.

ANDREI

Vasă zică, știi tot. Bună ziua.

SERGIU

Adică Didina știe tot, d'abia acuma, bună ziua, că eu știam totul mai de mult.

ANDREI

Ce face?

SERGIU

E bine.

ANDREI

Amărâtă?

SERGIU

Ba bine că nu.

ANDREI

Dragă, ce vrei? O nenorocire. Spune-i, că nu mai e nimic. Am rupt-o definitiv. De altfel, de când am eşit din guvern, se cam stricase căruţa. Acuma m'am lămurit ce a fost la Zoe. Avea nevoie de o influenţă. De oarece eu, ca ministru eram în curent cu toate. . . .

SERGIU

Nici nu se putea să nu fi fost în curent, dacă ai căpătat influenţă.

ANDREI

Da. Dar de răcit ne-am răcit, după ce am eşit din Minister. Vezi, prin urmare că n'a fost ceva serios. Vorbeşte-i tu Didinei, explică-i. Trebuie să faci tot ce-ţi stă în putinţă s'o aduci acasă.

SERGIU

O să încerc.

ANDREI

Spune-i, că am venit, s'o iau şi că trebuie să meargă.

SERGIU

Ştiu că trebuie, dar n-o să vrea.

ANDREI

Convinge-o tu. Unde e?

SERGIU

E cu Radu, cu Gina şi cu copilul.

ANDREI

Ce-ai înebunit?

SERGIU

Sau cu copilul cu Gina și cu Radu.

ANDREI

Cum cu Radu? Nu înțeleg nimic.

SERGIU

Multe nu înțelegi și cu toate astea tot ai să le înțelegi.

ANDREI

Păi, Radu nu e în străinătate?

SERGIU

A fost și s'a isprăvit.

ANDREI

Și Didina ce spune?

SCENA XIV

ANDREI — SERGIU — D-NA ZOTA

D-na ZOTA (*intrând*)

Ca să curmăm ori ce discuție, e mai bine să viu și eu. Sunt în casa fratelui meu în care nu mai ai ce căuta. Ori ce intervenție a lui, e de prisos, Mai bine rămân singură, de cât să te mai văd în ochi.

ANDREI (*grav, schimbându-și atitudinea*)

Așa cred și eu.

D-na ZOTA (*înmărmurită*)

Cum?

ANDREI

Doamnă. Ceeace se petrece în casa asta, e mai mult de cât o batjocură, — e o sinistră comedie. Fără să știu ceva, în dosul meu, ca niște hoți, ați pus la cale un lucru pe care știți bine, că nu-l admit! (*în vremea asta Sergiu urcă încet scara și dispare*).

D-na ZOTA

Ce lucru?

ANDREI

Intre noi doi poate să se întâmple orice. N'are importanță. Dar nu pot lăsa pe fiul meu, să se nenorocească, ajutat de tine, care i-ai fost complice.

D-na ZOTA (*indignată*)

Oh!

ANDREI

Ca să împiedic un lucru, care îmi dezonora familia...

D-na ZOTA (*Îngânându-l*)

.... Îți dezonora familia?!....

ANDREI

.... am trimis pe fiul meu în exil. L'am trimis în Elveția, unde se trimit și regii. În Elveția țara regilor exilați.

D-na ZOTA (*care nu pricepe nimic*)

Și?

ANDREI

Și de convență cu fratele d-tale, pe care îl știam un om de nimic, l-ați adus să-l țineți aci, ca să vă bateți joc

de mine, de mine care am o viață de o corectitudine ideală. (*D-na Zota se uită ținută în ochii lui*). Da! Am tăria s'o spun, de o corectitudine ideală. Mica mea aventură galantă, cu care s'au întâlnit și alți oameni înaintați, la vârstă mare pardon, oameni mari la vârstă înaintată, nu se potrivește cu ceea ce ați pus la cale.

D-na ZOTA

Andrei, ești ridicol.

ANDREI

Am fost ; nu mai sunt. Pe Olga m'ați silit s'o dau lui Dragnea, — ai văzut ce bine am nimerit-o, pe Radu îl lăsați să ia o dactilografă! Nu se poate. Pun piciorul în prag și cu mâna votez contra.

D-na ZOTA

Cum poți măcar bănuși, că știam de rămânerea lui Radu în țară?

ANDREI

Mai mult chiar. Veneai să-l vezi.

D-na ZOTA

Nu-i adevărat.

ANDREI

Cum nu-i adevărat? Ce cauți aici? Cum se face că venind, în treacăt, să-l văd pe Sergiu, vă gădesc pe toți strânși la un loc.

D-na ZOTA

Am venit din pricina d-tale, pentru că numai pot locui în casa unde m'ai silit, să primesc pe prietena d-tale.

ANDREI

Mofturi.

D-a ZOTA

Cum mofturi? Andrei mă scoți din fire. Nu-ți dau voie să mă bănuiești.

ANDREI

Nici eu nu-ți dau voie și cu toate astea m'ai-bănuit.

D-na ZOTA

Pe d-ta te-am văzut cu ochii mei.

ANDREI

Ei și? Crezi, că acuma, eu te văd cu ochii altuia?

D-na ZOTA

O! asta-i prea de tot. Vino-ți în fire. Iți jur, că n'am știut nimic. Am fost tot atât de surprinsă ca și tine, și poate mai amărâtă decât ești d-ta.

ANDREI

Nu cred nimic. Lasă-mă în pace. Să vie. Să vie aici toată promiscuitatea asta, în care ți-a plăcut, să trăiești, și de rușinea căreia v'ascundeai de mine.

D-na ZOTA

Eu?

ANDREI

D-ta, care leșinai acum trei săptămâni, când aflaseși taina, și care acum vii să-i vezi pe furiș, nu cumva să aflu eu ceva.

D-na ZOTA

Eu? Pe furiș? Andrei ți-ai pierdut capul. Se vede că l-ai lăsat în iatacul iubitei d-tale Zoe. Eu n'am nimic de

ascuns. N'am ascuns nici odată nimic. Știi prea bine, că pe mine nu mă leagă nimeni la gard.

ANDREI

Nu-mi pasă de d-l Radu, nu-mi pasă de d-ra aia, nu-mi pasă de copilul dumnealor. Afară! Afară!!

D-na ZOTA

Copilul? N'ai dreptul să gonești copilul. Copilul e al nostru.

ANDREI

Copilul e al lor, și ei nu sunt ai mei.

D-na ZOTA

Ba sunt ai noștri.

ANDREI

Sunt ai d-tale. Ai mei nu! Mă împotrivesc. Nu știu ce ați pus la cale, dar am venit la timp să stric tot . . . (*Își rupe șiretul dela monoclu*). Na! că mi-am stricat monoclu.

D-na ZOTA

N'ai să strici nimic. În halul în care ești, n'ai dreptul să strici ceva. Eu, eu sunt singura, care pot hotărî, singura, care m'ași putea împotrivi și pentru că îndrăznești să ridici glasul, ia să vedem cine e mai tare: eu sau amantul doamnei Angeliny?

ANDREI

Doamna Angeliny ...

D-na ZOTA

St!! Nici n'ai dreptul, să te amesteci în viața copiilor. D-ta care n'ai avut atâta simț, să-ți respecti familia. Nici

nu mai îngădui, să le vorbești, dumneata care ți-ai bătut joc și de mine și de ei. Mă revoltă îndrăzneala d-tale.

ANDREI

N'ai decât să te revolți

D-na ZOTA

Dacă Radu n'a putut să plece e o dovadă că trebuia să rămână. Ei bine, să rămână. M'am săturat cu singurătatea. Un copil încolo, altul încoace, numai pot. Părăsită cum sunt de bărbatul meu, am nevoie de copii, care să mă mângâie și îi primesc oricum, numai să-i știu lângă mine.

ANDREI

In asemenea împrejurări, cum îi primești tu, nu dau voce. Asta e voința mea.

D-na ZOTA

Nu ține nimeni seama de voința ta, după cum n'ai ținut seama nici guvernul, care te-a remaniat.

ANDREI

Asta e în altă ordine de idei.

D-na ZOTA

Nu le cunosc ordinea, dar sunt ideile mele. Eu rămân aci cu ei. Dumneata fă ce-ți place.

ANDREI

Dumneata, trebuie să vii cu mine, (*muind glasul*) și atunci îi iau și pe ei. (*începe să râdă*). Didino, nu vezi tu că am glumit și te-am legat la gard. Ca să te împac, mă împotriveam. Dar putem oare să ne împotrivim, când nu putem face altfel de cum ne e scris să facem. Ai dreptate, înțeleg, dacă ți-ai muiat inima și îngădui tu asta, se vede, că te-ai gândit mai

bine decât mine. Haide, haide, să ne iertăm și să iertăm. Mă gândesc și eu că n'o fi fata asta tocmai așa de rea, dacă și Sergiu, care e cel mai deștept din familie, s'a gândit la fel.

D-na ZOTA

L'ai văzut ce drăguț e?

ANDREI

Sergiu? Foarte drăguț.

D-na ZOTA

Copilul!

ANDREI

Nu. Ia să-l vedem. *(D-na Zota trece dincolo și aduce căruciorul în vreme ce sus pe scară apare Sergiu cu Radu și Gina).*

SCENA XV

D-NA ZOTA — SERGIU — GINA — RADU — ANDREI —
MARGELUȘ. — FECIORUL

ANDREI

Nici odată nu m'am simțit mai mare, ca acum de când sunt tată-mare. *(Se emoționează și scoate batista).*

D-na ZOTA

Ia-l în brațe.

ANDREI

Nu, că doarme și poate e ud.

D-na ZOTA

Viezure mic. Ochii lui Radu. Leit Radu.

ANDREI

Câți ani are?

D-na ZOTA

Trebue să aibă nouă luni.

ANDREI

Nouă luni? Nu-i mai mare? De când tot aud vorbindu-se de el!

SERGIU (coborând)

Ce Dumnezeu! N'are vârsta, când începe omul să și-o ascundă. Și pe urmă e băiat, de ar fi fată mai înțelegeam. Numai femeea la o anumită vârstă, taie dela ea ca să adauge la cealaltă.

D-na ZOTA (Ginei, care a coborât)

Bună ziua domnișoară. Să-ți trăiască. (Incepe să plângă).

ANDREI

A! Ce faci Gino? (Lui Radu) Cu dumneata sunt supărat. (Se sărută). Să vă trăiască. E mare și voinic. Bravo. Recunoaște pe tat'său?

SERGIU

Firește. Mai rămâne ca tat'său, să-l recunoască pe el.

D-na ZOTA (emoțională)

Eu cred că dacă n'am putut face altfel, însemnează, că ăsta e norocul lui Radu și prin umare. .

SERGIU

Bravo Didino, (*lui Radu*), Radule, a sosit ziua mare.

ANDREI

Eu nu mă opun.

D-na ZOTA

Ași fi vrut, s'o văd și pe-asta.

GINA

Radule!, (*vine lângă el. Intră feciorul din dreapta*).

FECIORUL

M'a trimis șoferul, să întreb dacă poate gara mașina.

SERGIU

Care șofer?

FECIORUL

Șoferul lui domnul ministru.

SERGIU

Aha!

D-na ZOTA

Care domnul ministru?

FECIORUL (*corectându-se*)

Lui conașu!

D-na ZOTA

Ți-am mai spus să nu mai zici „Domnul ministru” ci să zici „conașul”.

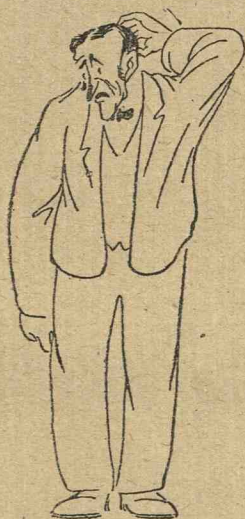
FECIORUL

Imi pare rău. De-abia mă obișnuisem.

SERGIU

Lasă, c'o să mai fie.

CORTINA



VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII "CAROL I"
BUCUREȘTI